

वार्षिक अहवाल २०१७-१८

ANNUAL REPORT 2017-18

SEARCH Home | Log Out

Maharashtra Water Resources Regulatory Authority

ABOUT US   WATER RESOURCES   **INTEGRATED SWP**   LEGISLATIONS & NOTIFICATIONS   RESEARCH, DEVELOPMENT & PUBLICATIONS   SUSTAINABILITY

STAKEHOLDER CONSULTATIONS

- ENTITLEMENTS
- PROJECT CLEARANCE
- TARIFFS
- GROUNDWATER
- DISPUTE RESOLUTION
- FEEDBACK
- FAQs
- EXTERNAL LINKS
- ARCHIVE NEWS & UPDATE

Welcome to MWRRA

The Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) is a vital feature of the wide ranging reforms in the water sector which are currently underway in the state of Maharashtra. The Authority meets the pressing need for an institutional mechanism to regulate the allocation, management and utilisation of the State's limited water resources through a participatory approach. The Authority aims at sustainability by ensuring that principles of productivity and equity are judiciously embedded in all aspects of water resources development and management.

[Read More](#)

TARIFFS

MWRRA is authorized to establish a water tariff system and fix criteria for water charges at sub-basin, river-basin and state level.

[Click Here](#)

PROJECT CLEARANCE

Irrigation projects are usually multi-purpose, catering to the needs of not only irrigation but also of urban and rural domestic consumers and industrial users.

[Click Here](#)

ENTITLEMENTS

The MWRRA Act, 2005, has mandated MWRRA to determine the distribution of entitlements for various Categories of Use and to ensure equitable distribution within each Category of Use.

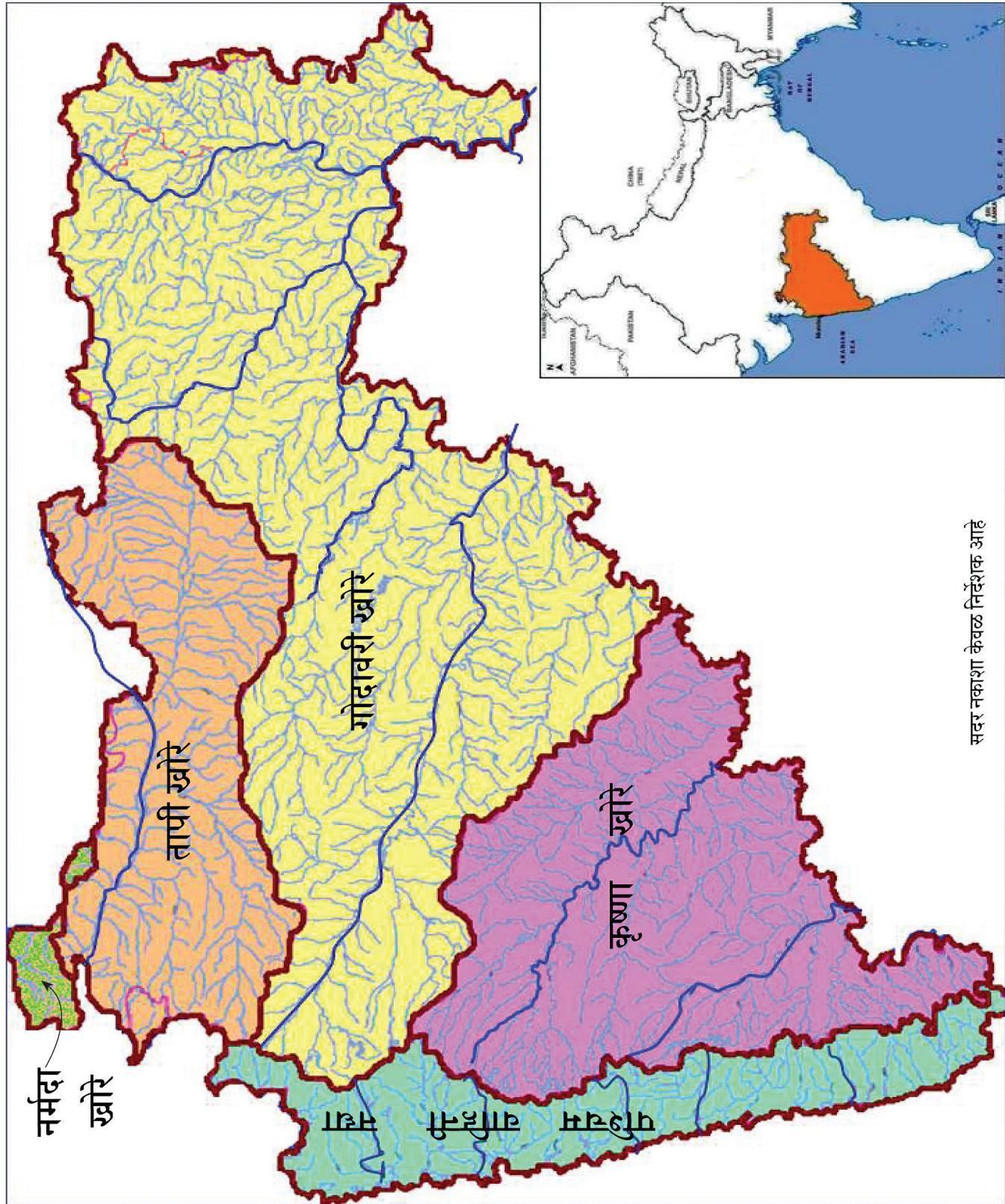
[Click Here](#)

महाराष्ट्र जलसंपत्ति नियमन प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र

MAHARASHTRA WATER RESOURCES REGULATORY AUTHORITY, MUMBAI, MAHARASHTRA

महाराष्ट्रातील नदी खोरी

वार्षिक अहवाल : २०१७-१८

महाराष्ट्र जलसंपत्ति नियमन प्राधिकरण
मुंबई, महाराष्ट्र

अनुक्रमणिका

प्राक्तथन	०५
प्रकरण १ मजनिप्रा विषयी	०७
१.१ उद्देश	०७
१.२ कार्ये	०७
१.३ संघटना	०९
१.४ सेवकवृद्ध स्थिती	१०
प्रकरण २ मुख्य कामे	१२
२.१ हक्कदारी	१२
२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०१८-२०)	१३
२.३ नवीन जलसंपत्ति प्रकल्पांना मान्यता	१३
२.४ सिंचन अनुशेष	१३
२.५ ठोक जल लेखा परीक्षण कार्यशाळा	१६
२.६ भूजल विनियमन	१६
प्रकरण ३ बैठका आणि सलामसलती	१७
प्रकरण ४ कायदेविषयक बाबी	१८
प्रकरण ५ चर्चासत्रे/परिसंवाद यामध्ये सहभाग	२०
प्रकरण ६ संवाद आणि संपर्क	२२
६.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने	२२
६.२ संकेतस्थळ (वेबसाईट)	२३
६.३ ग्रंथालय	२३
६.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम – अंमलबजावणी	२४
प्रकरण ७ लेखे आणि लेखापरीक्षण	२५

जोडपत्रे

१	संघटना तका	२६
२	हक्कदारीसाठीचे प्रकल्प	२७
३ (१)	१ एप्रिल १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून २०१७ पर्यंतचा जिल्हानिहाय अनुशेष	२९
३ (२)	१ एप्रिल १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून २०१६ पर्यंतचा जिल्हानिहाय अनुशेष	३१
३ (३)	राज्यसरासरी ६०.३३ % च्या तुलनेत जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमतेनुसार जिल्हानिहाय अनुशेष	३३
४ (१)	वर्ष २०१६-१७ मध्ये मार्च २०१७ अखेर सिंचन क्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च	३५
४ (२)	वर्ष २०१६-१७ मध्ये मार्च २०१७ अखेर वितरीत केलेला निधी	३९

संक्षेप सूची

- आरआरआर – दुरुस्ती, नूतनीकरण, पुनर्स्थापना(Repaires, Renovation & Restoration)
- ओआयबीपी – अँक्सलेरेटेड इरिगेशन बेनेफिट प्रोग्राम
- हअंवि – हक्कदारी, अंमलबजावणी व विनियमन
- गोमपाविम – गोदावरी मराठवाडा पाटबंधारे विकास महामंडळ
- भूसवियं – भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा
- एराजआ – एकात्मिक राज्य जल आराखडा
- कोपाविम – कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ
- उसिंयो – उपसा सिंचन योजना
- मकृखोविम – महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ
- मजनिप्रा – महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण
- मआौविम – महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ
- मजीप्रा – महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- मप्रनिमं – महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ
- मजसुप्र – महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्प
- नाबार्ड – नेशनल बँक फॉर रुरल डेव्हलोपमेंट
- उमप्र – उत्तर महाराष्ट्र प्रदेश
- सोपेकॉम – सोसायटी फॉर प्रमोटिंग पार्टिसिपेटिव इकोसिस्टीम मैनेजमेंट
- प्र.र.स. – प्रमाण रबी समतुल्य
- तापाविम – तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ
- विपाविम – विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळ
- वाल्मी – जल व भूमी व्यवस्थापन संस्था, औरंगाबाद
- पावासं – पाणी वापर संस्था
- पाक्षेजस – पाणलोट क्षेत्र जलसंपदा समिती
- राभूजप्रा – राज्य भूजल प्राधिकरण

प्राक्तथन

पाणी हे जगण्यासाठी, जीवनशैलीसाठी, अन्नसुरक्षेसाठी व शाश्वत विकासासाठी एक नैसर्गिक स्रोत आहे. जलस्रोत विपुल प्रमाणात असल्यास व त्याचे कार्यक्षम व्यवस्थापन केल्याने जीवनाची गुणवत्ता वाढते. तसेच त्याचा तुटवडा, चुकीचे व्यवस्थापन व चुकीचे नियोजन यामुळे सर्व सजीव प्राण्यांवर तीव्रतेने/प्रतिकूल रितीने आघात करते. ग्रामीण जीवनशैली टिकवून ठेवण्याच्या अनेक मार्गानी महाराष्ट्रातील लोकांमध्ये जलस्रोताचे महत्त्व आहे.

मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक व धोरणात सुधारणा करून देखील महाराष्ट्रातील खूप मोठे जलक्षेत्र अजूनही तुटीखाली आहे. राज्याच्या जलस्रोत संबंधात काही प्रमाणात विशिष्ट चिंता व आव्हाने आहेत. उदा. मागणी व पुरवठा यामधील तफावत, पाण्याची उपलब्धता व त्याचा

वापर यांमधील तफावत, निर्मित क्षमता व त्याचा वापर यामधील तफावत, भूजलाचे पुनर्भरण न करता त्याचे समुपयोजन करणे, नागरी भागातील सांडपाण्यावर अपुरी प्रक्रिया करणे, नैसर्गिक जलक्षेत्र व सांडपाण्याच्या चारी मधील अतिक्रमणे इत्यादी. महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम २००५ ची अंमलबजावणी करण्यासाठी स्वतंत्र जलनियमन प्राधिकरण स्थापन करण्याचा दूरदृष्टीचा निर्णय घेतला व त्याप्रमाणे राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन, जलसंपत्तीचे कुशल, समन्यायी व शाश्वत व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करणे व त्याची सुनिश्चिती करण्याचा उद्दिष्टाने सन २००५ मध्ये महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (मजनिप्रा)ची स्थापना करण्यात आली. त्यानंतर राज्य शासनाने माहे डिसेंबर २०१३ मध्ये महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ अधिसूचित केला आहे. माहे जून २०१४ पासून राज्य भूजल प्राधिकरण (राभूजप्रा) म्हणून कार्य करण्याची प्राधिकरणावर जबाबदारी सोपविण्यात आली आहे.

मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम २० (१) (क) मधील तरतुदीनुसार मजनिप्राचा वार्षिक अहवाल तयार करून तो शासनाकडे पाठविणे आवश्यक आहे. सदर अहवालामध्ये एप्रिल १, २०१७ ते मार्च ३१, २०१८ या कालावधीत प्राधिकरणाने पूर्ण केलेल्या प्रमुख कामांचा सारांश प्रस्तुत करण्यात आला आहे. त्यामध्ये सिंचन अनुशेष निर्मूलनाचे संनियंत्रण करणे, व्यापीमध्ये बदल झालेल्या प्रकल्पांना मजनिप्रा कायदा २००५ च्या कलम ११ (च) च्या अंतर्गत मान्यता देणेसाठी धोरण करणे, घरगुती व औद्योगिक पाणी वापरासाठी नदीखोरे अभिकरणामार्फत भूपृष्ठावरील पाण्याची हक्कदारी देण्याचे निकष निश्चित करणे, कृषी, घरगुती व औद्योगिक पाणी वापराच्या ठोक जल प्रशुल्क निर्धारण (२०१८-२०२०) साठी निकष निश्चित करणे, त्याशिवाय सदर कालावधीत प्राधिकरणाने हाताळ्लेल्या जलविवाद प्रकरणांमध्ये प्रामुख्याने उपखोचांतर्गत समन्यायी वाटपासंबंधीच्या प्रकरणांचा समावेश होता.

सर्व हितसंबंधी यांच्या सोयीसाठी, प्रस्तुत अहवाल मराठी व इंग्रजी अशा दोन्ही भाषांमध्ये तसेच मुद्रित आणि इलेक्ट्रॉनिक अशा दोन्ही स्वरूपात प्रसिद्ध होत आहे. आपल्या सूचना व अभिप्राय यांचे स्वागतच आहे.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Prakash Borkar". It is written in a cursive style with a diagonal line through it.

क. प्र. बक्की
अध्यक्ष

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई

प्राधिकरणाचे सदस्य

श्री. क. प्र. बक्षी
मा. अध्यक्ष

डॉ. एस. टी. सांगळे
मा. सदस्य (अर्थशास्त्र)

श्री. वि. ज. तिवारी
मा. सदस्य (विधी)

श्री. ही. एम. कुलकर्णी
मा. सदस्य (ज. सं. अभियांत्रिकी)

प्रकरण १

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाविषयी

१.१ उद्देश

महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (मजनिप्रा) अधिनियम, २००५ दिनांक ८ जून २००५ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार प्रसिद्ध झाला आहे. त्याच्या कलम ३ नुसार मजनिप्राची स्थापना करण्यात आली आहे. राज्यामधील जलसंपत्तीचे विनियमन करणे, जलसंपत्तीचे कुशल, समन्यायी व शाश्वत व्यवस्थापन, वाटप व वापर सुकर करणे आणि त्यांची सुनिश्चिती करण्याकरिता, कृषिविषयक, औद्योगिक, पिण्याच्या व इतर प्रयोजनांसाठी वापरावयाच्या पाण्याचे ठोक दर निश्चित करणे आणि त्याच्याशी संबंधित किंवा तदनुंगिक बाबीकरिता तरतूद करणे, ही प्राधिकरणाची नियत कर्तव्ये आहेत.

दि. जून १, २०१४ पासून अमलात आलेल्या महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ च्या कलम ३ नुसार मजनिप्रावर राज्याच्या भूपृष्ठीय जलाच्या विनियमनासोबत राज्याच्या भूजल संपत्तीच्या विकास व व्यवस्थापनेची जबाबदारीदेखील सोपविण्यात आलेली आहे. पुरवठा व मागणी व्यवस्थापन उपाय योजनामार्फत विविध प्रवर्गाकरिता विहित गुणवत्तेच्या भूजलाचा शाश्वत, समन्यायी आणि पुरेसा पुरवठा सुकर करणे आणि त्याची खात्रजमा करणे, सार्वजनिक पिण्याच्या पाण्याच्या स्रोतांचे जतन करणे आणि राज्यांतर्गत भूजलाचे होणाऱ्या शोषणाचे व्यवस्थापन व सामूहिक सहभागातून विनियमन करण्यासाठी राज्य भूजल प्राधिकरण अंतर्गत जिल्हास्तरीय प्राधिकरणे स्थापन करणे या उद्देशाने महाराष्ट्र भूजल कायदा २००९ अस्तित्वात आला.

‘महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण’ हे महाराष्ट्र राज्यासाठी राज्य भूजल प्राधिकरण म्हणूनही काम करत आहे.

१.२ कार्ये

१.२.१ मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम ११ आणि मजनिप्रा (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम, २०११ व मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ एकत्रित वाचल्यास प्राधिकरणाचे महत्त्वपूर्ण अधिकार व कार्य खालील प्रमाणे आहेत:

- (१) राज्य शासनाकडून क्षेत्रीय वाटप केल्यानंतर विहित करण्यात येतील अशा अटी व शर्तीवर, नदी-खोरे अभिकरणांकडून वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गामधील पाणी वापराच्या हक्कांचे वितरण करण्याकरिता निकष निर्धारित करणे आणि हक्कदारीच्या वितरणाचे संनियंत्रण करणे.
- (२) पाणी टंचाईच्या काळात जलसंपत्ती प्रकल्प, उपखोरे आणि नदी-खोरे स्तरावर उपलब्ध असलेल्या पाण्याच्या समन्यायी वितरणाचे प्राधान्य निर्धारित करणे.
- (३) खोन्यातील पाण्याची तूट समप्रमाणात विभागली जावी यासाठी खोन्यातील सर्व धरणांतील पाणीसाठे दरवर्षी ऑक्टोबर अखेर अशा तळेने नियंत्रित केले जातील, की वर्षातील वापरासाठी उपलब्ध असलेल्या पाण्याची (खरीप वापरासहीत) टक्केवारी सर्व धरणांसाठी जवळजवळ सारखी राहील.
- (४) प्रत्येक नदी खोन्यातील लाभार्थीच्या किंवा उपभोक्त्यांच्या मतांची खात्री करून घेतल्यानंतर सिंचन

व्यवस्थापनाच्या प्रशासकीय, कार्यचालन व परिरक्षणाच्या संपूर्ण खर्चाची वसुली परावर्तित होईल अशा तळेने पाण्याची दरपद्धती (जल प्रशुल्क पद्धती) ठरविणे आणि उपखोरे, नदी खोरे आणि राज्यस्तरावरील पाणीपट्टी आकारण्याचे निकष ठरविणे.

- (५) राज्यातील नद्यांच्या पाणी पुरवठ्याबाबत आंतरराज्यीय पाणी वाटपाचे प्रशासन व व्यवस्थापन करणे.
- (६) जलसंपत्ती प्रकल्पाचा प्रस्ताव हा एकात्मिक राज्य जलसंपत्ती आराखड्याशी सुसंगत आहे. तसेच तो आर्थिक, जलशास्त्रीय व पर्यावरणीय दृष्टीनेही फलप्रद आहे आणि जेथे प्रस्तुत असेल तेथे लवादाच्या निवाड्यानुसार राज्याच्या बांधिलकीशी सुसंगत आहे याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने, उपखोरे आणि नदी खोरेस्तरांवरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे.
- (७) राज्यातील भूजल व भूपृष्ठजल यांचे अपवाहन, साठवण व वापर यांसाठी हक्कदारीमध्ये फेरबदल करण्यासाठी निकष विहित करणे.
- (८) या अधिनियमाखाली निर्धारित केलेले निर्णय किंवा आदेश अंमलात आणणे.
- (९) पाण्याचा दक्षतेने वापर करण्यास चालना देणे, त्याचा अपव्यय टाळणे आणि पाणी वापराच्या प्रत्येक प्रवर्गासाठी पाण्याच्या वाजवी वापराचे निकष ठरवून देणे.

१.२.२ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ व १४ अन्वये प्राधिकरणावर पुढीलप्रमाणे अनिवार्य कार्ये व जबबदारी सोपविण्यात आली आहे.

- (१) मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ (२) अंतर्गत प्राधिकरण राज्य जलनीतीनुसार नदी-खोरे अभिकरणांना अधिकार प्रदान करण्याच्या धोरणास मान्यता देईल. तसेच कलम १२ (३) अंतर्गत प्राधिकरण, राज्य जल नितीनुसार, राज्यासाठी एक सर्वसमावेशक जल-हवामानशास्त्रीय माहिती यंत्रणा राबविण्यासाठी सर्व संबद्ध राज्य अभिकरणांशी समन्वय साधील.
- (२) मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ (४) अंतर्गत प्राधिकरण राज्य जल नीतीनुसार राज्यभर, पाण्याचे सुयोग्य संधारण व व्यवस्थापन करण्याच्या पद्धतीचे प्रचालन व अंमलबजावणी करील.
- (३) मजनिप्रा अधिनियमातील कलम १२ (५) अंतर्गत प्राधिकरण, संबंधित राज्य अभिकरणाशी निकट समन्वय साधून राज्यातील पाण्याच्या दर्जात वाढ करण्यासाठी व त्यांचे जतन करण्यासाठी पाठिंबा देईल व साहाय्य करील. असे करताना, प्रदूषण करणाऱ्यांनी किंमत चुकवावी ही तत्त्वे वापरण्यात यावी.

१.२.३ राज्यपालांच्या निर्देशानुसार सिंचनाच्या अनुशेष निर्मूलनासाठी प्राधिकरणास अधिनियमाद्वारे विशेष जबाबदारी विहित करण्यात आली आहे [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१(१)]. प्रस्तुत विशेष जबाबदारी नवीन प्रकल्पांना मान्यता देताना पार पाडली जाईल मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ११(च). तसेच राज्यामध्ये जलसंपदा विभागाकडे उपलब्ध असलेल्या मनुष्यबळाकडून अनुशेषग्रस्त भागातील प्रकल्पांचे सर्वेक्षण, नियोजन व तपशीलवार संकल्पन करून अनुशेष निर्मूलनार्थ बांधकामासाठी नवीन प्रकल्प वेळेत उपलब्ध होतील असे प्राधिकरण पाहील. [मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २१ (२).]

१.२.४ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २२ नुसार पाण्याची हक्कदारी प्रदान करण्याच्या किंवा वितरणाच्या विवादासंबंधात विवाद निवारण अपिलीय प्राधिकरण म्हणून काम पाहील.

- १.२.५ याखेरीज, मजनिप्रावर राज्य भूजल प्राधिकरण म्हणून महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम २००९ मधील विविध कलमांद्वारे सोपविण्यात आलेली प्रमुख कार्ये व जबाबदाऱ्या खालीलप्रमाणे आहेत:
- (१) भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (भूसवियं) यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या शिफारशीनंतर महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ च्या प्रयोजनार्थ कोणतेही पाणलोट व जलप्रस्तर क्षेत्र अधिसूचित किंवा निरधिसूचित करणे.
  - (२) कृषी किंवा औद्योगिक वापरासाठी अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रात खोल विहिरी खोदण्यास तसेच अस्तित्वात असलेल्या खोल विहिरीतून भूजल उपसा करण्यास प्रतिबंध करणे.
  - (३) राज्यातील अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रातील विहिरींच्या सर्व मालकांच्या नोंदणीची खातरजमा करणे आणि खोल विहीर (बोअरवेल) खोदकाम यंत्रसामग्री मालक व चालक यांच्या सक्तीच्या नोंदणीचे संनियंत्रण करणे.
  - (४) भूसवियं व जिल्हा प्राधिकरण यांच्याशी विचारविनियम करून राज्यातील अधिसूचित किंवा अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रातील पिण्याच्या पाण्याच्या गुणवत्तेचे संरक्षण व परिरक्षण करण्यासाठी आवश्यक असतील अशा उपाययोजना करणे.
  - (५) भूजल प्रदूषित करणाऱ्यांना भूजल स्रोत प्रदूषित करण्यापासून परावृत्त करणे व पाण्याची गुणवत्ता पूर्ववत प्रस्थापित करण्यासाठी पाणी प्रदूषित करणाऱ्यांच्या खर्चाने विहित दर्जानुसार उपाययोजना करणे.
  - (६) पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती आणि पंचायतीच्या माध्यमातून भागधारकांच्या सहभागाद्वारे भूजल वापर आराखडा आणि त्यावर आधारित पीक रचना आराखडा तयार करणे.
  - (७) भूसवियं व केंद्रीय भूजल मंडळ यांच्याशी विचारविनियम करून पुनर्भरणक्षम क्षेत्रांचा शोध घेणे आणि भूजल पुनर्भरण करण्यासाठी पावसाचे पाणी साठविण्याकरिता आवश्यक मार्गदर्शक तत्त्वे निर्गमित करणे.
  - (८) अधिसूचित क्षेत्रासाठी पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती स्थापन करणे.
  - (९) भूजल विकास, विनियमन व व्यवस्थापनासंबंधीच्या विवाद प्रकरणी अपीलीय प्राधिकरण म्हणून काम करणे.
  - (१०) भूजलाचा वापर करून जास्त पाणी लागणारी पिके घेण्याच्या प्रवृत्तीस आळा घालण्यासाठी मार्गदर्शक तत्त्वे विहित करणे.
  - (११) पाणलोट क्षेत्र जलसंपत्ती समिती व भागधारकांच्या वतीने राज्य अभिकरणे, अशासकीय संघटना, कार्यरत स्वयंसेवी संघटना इत्यार्दीमार्फत पावसाचे पाणी अडवून भूजलाचे पुनर्भरण करण्यासाठी लोकजागृती व प्रशिक्षण कार्यक्रमाला चालना देणे.

१.३ संघटना

- १.३.१ मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ च्या कलम ५ नुसार निवड समितीच्या शिफारशीच्या आधारे महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी नियुक्त केलेले अध्यक्ष व ४ सदस्यांचे मिळून प्राधिकरण बनले आहे. प्राधिकरणाचा अध्यक्ष हा सर्वसाधारणपणे राज्य शासनाचे सेवा निवृत्त मुख्य सचिव वा समतुल्य दर्जाचा किंवा मा. उच्च न्यायालयातील निवृत्त न्यायाधीश असावा. एक सदस्य जलसंपदा अभियांत्रिकी क्षेत्रातील तज्ज्ञ, एक अर्थव्यवस्था क्षेत्रातील तज्ज्ञ, एक भूजल

व्यवस्थापन क्षेत्रातील तज्ज्ञ आणि एक विधि क्षेत्रातील तज्ज्ञ असावा.

सन २०१७-१८ या कालावधीदरम्यान प्राधिकरणात

श्री. के.पी.बक्षी, अध्यक्ष – दिनांक १६.०५.२०१७ पासून

श्री. व्हिं.एम.कुलकर्णी, सदस्य (ज.सं.अभियांत्रिकी) – दिनांक १६.०५.२०१७ पासून;

डॉ. एस. टी. सांगळे, सदस्य (अर्थव्यवस्था) – दिनांक ०९.०९.२०१८ पासून आणि

श्री. विनोदकुमार. ज. तिवारी, सदस्य (विधी) – दिनांक ०९.०९.२०१८ पासून कार्यरत आहेत.

प्राधिकरणाचा संघटना तत्त्वा जोडपत्र – १ मध्ये प्रस्तुत आहे

१.३.२ मजनिप्रा अधिनियमातील कलम ४ (१)(घ) नुसार प्राधिकरणाला धोरणात्मक बाबींवर निर्णय घेण्यास साहाय्य करण्याकरिता प्रत्येक नदी-खोरे क्षेत्रासाठी एक अशा प्रकारे पाच व्यक्तींची विशेष निमंत्रित म्हणून राज्य शासन तीन वर्षासाठी नियुक्ती करू शकते. पाच विशेष निमंत्रितांपैकी राज्य शासनाने अहवाल कालावधीत म्हणजेच सन २०१७ –१८ मध्ये फक्त श्री.ए. के. डी. जाधव यांची कोपाविम, ठाणे (१ ऑक्टोबर २०१४ ते ३० सप्टेंबर २०१७) व श्री. राम भोगले यांची गोमपाविम, औरंगाबाद (१८ ऑगस्ट २०१६ ते १७ ऑगस्ट २०१९) च्या परिक्षेत्रासाठी नियुक्ती केलेली आहे.

१.४ अधिकारी / कर्मचारी स्थिती

१.४.१ नियमित व कंत्राटीपद्धतीने भरती करावयाची अशी एकूण ३८ मंजूर पदे प्राधिकरणाच्या आस्थापनेवर आहेत.

अ. क्र.	पदे	मंजूर पदे	
		नियमित	कंत्राटी
१	सचिव	१	–
२	संचालक	२	–
३	उपसंचालक	२	२
४	लेखा अधिकारी (वर्ग-१)	१	–
५	सहायक संचालक	३	२
६	स्वीय सहायक	३	–
७	कक्ष अधिकारी	१	१
८	लघुलेखक (निवडश्रेणी)	१	१
९	लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	–	२
१०	लिपीक सहायक	–	२
११	लेखा सहायक	–	१
१२	रोखपाल	–	१
१३	स्वागतकार	१	–
१४	वाहनचालक	३	१

अ. क्र.	पदे	मंजूर पदे	
		नियमित	कंत्राटी
१५	शिपाई	–	५
१६	सफाईकार	–	१
१७	स्वच्छक	–	१
	एकूण	१८	२०

नियमित आस्थापनेवरील मंजूर पदे आवश्यकतेनुसार कंत्राटी पद्धतीने तसेच निम्न श्रेणीवरसुद्धा भरता येऊ शकतात.

वरील तक्त्यामधील अ.क्र. २, ७, १०, ११ व १२ वरील पदे प्राधिकरणाचे दिनांक ०३.०७.२०१७चे आदेशान्वये पुनः पद निर्देशित करण्यात आले आहे.

१. संचालकचे रजिस्ट्रार – १ पद
२. कक्ष अधिकारीचे प्रशासकीय अधिकारी – १ पद
३. उपसंचालकचे उपसंचालक (विधी) – १ पद
४. स्वीय सहायकचे खाजगी सचिव – १ पद
५. लिपिक सहायकचे सहायक कक्ष अधिकारी – १ पद
६. रोखपालचे लिपिक नी टंकलेखक – १ पद

प्रकरण २

मुख्य कामे

२.१ हक्कदारी

- २.१.१ पाणी वापरासाठी नदी-खोरे अभिकरणाकडून प्रदान करण्यात आलेला प्राधिकार असा 'हक्कदारी' या संज्ञेचा अर्थ आहे. पाणी वापराच्या प्रत्येक संवर्गातील लाभार्थ्यांमध्ये समन्यायता प्रस्थापित होईल अशा रितीने हक्कदारी निश्चित करणे हे याचे मार्गदर्शक तत्त्व होय. जलसंपदा विभागाच्या सहकाऱ्याने प्राधिकरणाने हाती घेतलेला पाणी हक्कदारी कार्यक्रमामधून सिंचनासाठी समन्यायी तत्त्वावर पाणी वितरणाचे लक्ष्य साध्य करण्यात येत आहे. प्राधिकरण अधिनियम (दुरुस्ती व पुढे चालू ठेवणे), २०११ च्या कलम ३१ (क) नुसार 'हक्कदारी' ही संज्ञा केवळ अशाच क्षेत्राला लागू राहील जेथे महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ नुसार कार्यक्षेत्र निश्चितीकरणासह अन्य अनुषंगिक तरतुदींची पूर्तता झालेली असेल. एखादी पाटबंधारे योजना पाणी हक्कदारी कार्यक्रमामध्ये अंतर्भूत करण्यासाठी संबंधित पाणी वापर संस्था सिंचन व्यवस्थापन ताब्यात घेण्याच्या स्थितीत असली पाहिजे आणि संस्थेच्या क्षेत्रातील पाणी पुरवठा करणाऱ्या पाटाच्या/लघुवितरिकेच्या मुखाशी प्रवाह मापन उपकरण बसविलेले असले पाहिजे या प्रमुख आवश्यक बाबी आहेत.
- २.१.२ जागतिक बँकेच्या साहाय्याने महाराष्ट्र जलक्षेत्र सुधार प्रकल्पांतर्गत (मजसुप्र) असलेले २५६ प्रकल्प २००६-०७ या वर्षापासून पाणी हक्कदारी कार्यक्रमात समाविष्ट करण्यात आले. सदर कार्यक्रमांतर्गत मार्च २०१४ अखेरपर्यंत एकूण पाणी वापर संस्थाची (पावासं) संख्या १३६८ पर्यंत वाढवली. ज्यामध्ये मजसुप्र-बाह्य अशा पावासंचादेखील समावेश आहे. सन २०१७-१८ या वर्षामध्ये सिंचन विकास महामंडळाकडून महाराष्ट्र सिंचन पद्धतीचे शेतकऱ्यांकडून व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ नुसार असलेल्या पूर्व आवश्यकतांचे पालन होत असलेला एकही प्रस्ताव न आल्यामुळे कोणताही नवीन प्रकल्प हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत घेण्यात आलेला नाही. पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत पाटबंधारे प्रकल्पांची प्रादेशिक विभागनिहाय मांडणी तक्ता-१ मध्ये दर्शविली आहे.

तक्ता-१ : पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पांची प्रादेशिक विभागनिहाय मांडणी :

प्रकल्पाचा संवर्ग	कोकण	नाशिक	पुणे	मराठवाडा	अमरावती	नागपूर	एकूण
मोठे	१	४	५	१	१	३	१५
मध्यम	०	३	२	२	२	४	१३
लघु	२६	२४	४४	४७	४२	४५	२२८
एकूण	२७	३१	५१	५०	४५	५२	२५६

जोडपत्र-२ मध्ये पाणी हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत समाविष्ट असलेल्या पथदर्शक प्रकल्पांचा तपशील प्रस्तुत केला आहे. मजनिप्रा अधिनियम, २००५ मधील कलम ११ (ण) नुसार मजनिप्रा सिंचन हक्कदारीची अंमलबजावणी, संनियंत्रण आणि विनियमन पार पाडते. आवर्तनाच्या वेळी हक्कदारीचे होत असलेले वितरण तपासण्यासाठी मजनिप्राद्वारे नियुक्त केलेले जलसंपदा विभागातील विनियामक क्षेत्रीयस्थळी भेट देतात आणि प्रत्येक सिंचन आवर्तनाची नोंद ठेवतात.

२.२ ठोक जल प्रशुल्क (२०१८-२०)

अधिनियमातील कलम ११ (प) मध्ये प्राधिकरण दर ३ वर्षांनी पाण्याच्या दराचे पुनर्विलोकन व पुनरीक्षण करील अशी तरतूद आहे. प्राधिकरणाने ठोक जल प्रशुल्क (BWT) चे निकष प्रथम २०१०-१३ या कालावधीसाठी निर्धारित केलेले होते. सन २०१३-१६ या कालावधीसाठी ठोक जल प्रशुल्काच्या निर्धारणासाठीच्या अभ्यासाची सुरुवात जून २०११ पासून झाली.

शासनाने, पुढील आदेश होईपर्यंत विद्यमान प्रशुल्क वाढीस वेळोवेळी मुदतवाढ दिली. कायद्यातील तरतुदीनुसार व वापरकर्त्यांशी सल्लामसलत करून प्राधिकरणाने सन २०१८- २०२० या कालावधीकरीता ठोक जल प्रशुल्क निश्चित केले व त्याबाबतचे आदेश दिनांक ११ जानेवारी २०१८ रोजी निर्गमित केले. सदर सुधारित प्रशुल्क हे दिनांक १ फेब्रुवारी, २०१८ पासून लागू करण्यात आले व त्यामध्ये पुढील प्रत्येक जलवर्षात १० टक्के प्रमाणे माहे जून २०२० पर्यंत वाढ केली जाईल.

सदर आदेशाची इतर महत्त्वाची वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत.

- २.२.१ प्रवाही सिंचन व उपसा सिंचनामधील तफावत कमी करण्यासाठी वापरकर्त्यांशी सल्लामसलत करून सर्व पाणी वापरकर्त्यावर उपसा योजनांमधील ८१ टक्के विजदराची विभागणी केली. अशा प्रकारे शासनाच्या उपसा सिंचन योजनांवरील शेतकऱ्यांना प्रवाही सिंचनाचा अनुज्ञेय दर अधिक उपसा सिंचन योजनांवरील १९ टक्के (वीज आकारणी, देखभाल व दुरुस्ती खर्च व उपसा सिंचन योजनेच्या शिर्ष कामावरील) खर्चाचा भरणा करावा लागेल.
- २.२.२ प्राधिकरणाने अधिनियमातील कलम ११ (घ) मधील तरतुदी व कार्यक्षम वापरास प्रोत्साहन देण्याच्या हेतूने जलसंधारणास प्रोत्साहन देणे व पाण्याचा अपव्यय करण्यापासून परावृत्त करणे यासाठी घस्युती व औद्योगिक क्षेत्रातील वाढीव पाणी वापरासाठी टप्प्याटप्प्याने चढत्या दराची प्रशुल्क प्रणाली लागू केली आहे. उदा. मापदंडानुसार असलेल्या परिमाणापेक्षा जादा पाणी वापरावर जादा दराने आकारणी करणे.

२.३ नवीन जलसंपत्ती प्रकल्पांना मान्यता

- २.३.१ मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम ११ (च) नुसार प्रत्येक प्रस्ताव एकात्मिक राज्य जल आराखड्याशी सुसंगत आहे. तसेच तो आर्थिक, जल वैज्ञानिक व पर्यावरणीय फलप्रदतेच्या (viability) दृष्टीनेही सुसंगत आहे आणि जेथे लागू असेल तेथे आंतरराज्यीय वाटपातील हिंश्याशी निगडित असलेले लवाद, करासनामे, वा हुक्मनामे राज्याच्या हित संबंधांशी सुसंगत आहेत, याची सुनिश्चिती करण्याच्या दृष्टीने उपखोरे आणि नदी खोरेस्तरावरील प्रस्तावित जलसंपत्ती प्रकल्पांचा आढावा घेणे व त्यांना मान्यता देणे प्राधिकरणाचे काम आहे.
- २.३.२ वर्ष २०१७-१८ मध्ये अधिनियमातील कलम ११ (च) नुसार प्राधिकरणाने जलसंपदा विभागाकडून प्राप्त झालेल्या एक प्रकल्पास (गुंजवणी पाटबंधारे प्रकल्प ता. वेळ्हे जि. पुणे) त्याच्या व्यासीत बदल झाल्यामुळे सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेचा प्रस्तावास मान्यता दिलेली आहे.

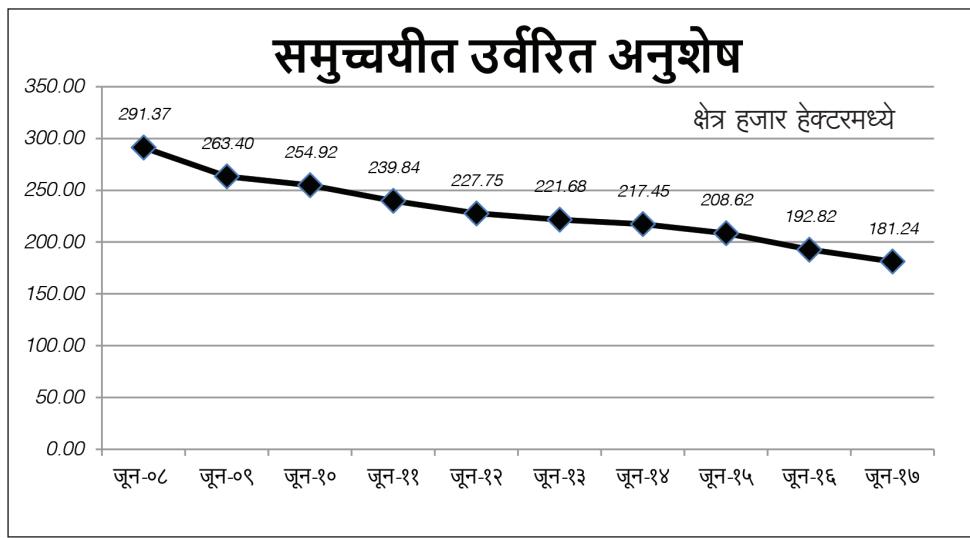
२.४ सिंचन अनुशेषाचे निर्मूलन

- २.४.१ निर्देशांक व अनुशेष समितीने दिनांक १ एप्रिल १९९४ रोजीचा राज्याच्या सिंचनक्षेत्रातील जिल्हानिहाय अनुशेष हा भौतिक अनुशेष (निर्मित सिंचन क्षमता) व आर्थिक अनुशेष (अनुषंगिक वित्तीय तरतूद) या आधारावर निर्धारित केला.

दिनांक १ एप्रिल १९९४ रोजीचा सिंचनक्षेत्रातील आर्थिक अनुशेष हा रु. ७४९८.०० कोटी होता व त्यानंतर सन २००० मध्ये तो समायोजित करून रु. ६६९८.३८ कोटी असा पुनर्परिगणित करण्यात आला. सन २००१ पासून मा. राज्यपाल यांनी दिलेल्या निर्देशांचा परिणाम म्हणून मार्च २०११ पर्यंत राज्यातील सर्व जिल्हांमधील आर्थिक अनुशेष दूर झाला. सर्व जिल्हांमधील भौतिक अनुशेष हा आर्थिक अनुशेषाबरोबर दूर होणे अपेक्षित होते. तथापि चलनवाढ, बांधकामाच्या कालावधीत झालेली वाढ व किंमतीत झालेली वाढ या कारणामुळे भौतिक अनुशेष दूर करण्यात अपेक्षप्रमाणे यश मिळाले नाही.

- २.४.२ अनुशेष निर्मूलनाच्या प्रगतीच्या अनुमानासाठी लागणारी आवश्यक माहिती अर्थात जून २०१७ पर्यंत निर्माण झालेली सिंचन क्षमता, उर्वरित सिंचन क्षमता निर्माण करण्यासाठी विचारात घ्यावी लागणारी प्रति हेक्टरी रक्कम, सिंचन क्षेत्रावर आर्थिक वर्ष २०१६-१७ मध्ये झालेला खर्च व विविध शीर्षखाली वितरित केलेला प्रत्यक्ष निधी याबाबतची जलसंपदा विभाग, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१८ / प्रक्र-१८३ /निवसं-१ दि. १० जानेवारी २०१९ अन्वये प्राप्त झालेली माहिती या अहवालात जोडपत्र ३(१), ३ (३), ४ (१) व ४ (२) मध्ये समाविष्ट करण्यात आलेली आहे.
- २.४.३ वर्ष २०१६-१७ मध्ये (जून २०१७ पर्यंत) राज्यातील बुलढाणा, अकोला (वाशीमसह) आणि अमरावती या ३ अनुशेष जिल्हांमध्ये ११.५८ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका सिंचन अनुशेष दूर करण्यात आला आहे. अशा रितीने जून २०१७ पर्यंत १८१.२४ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका भौतिक अनुशेष अमरावती विभागातील या तीन जिल्हांमध्ये शिळ्क राहिला आहे [जोडपत्र-३(१)]. जून २०१६ पर्यंत १९२.८२ हजार हेक्टर (प्र.र.स.) इतका भौतिक अनुशेष या तीन जिल्हांमध्ये शिळ्क राहिला होता [जोडपत्र-३(२)].
- २.४.४ अनुशेष दूर करण्यासाठी निश्चित केलेल्या १०२ प्रकल्पांपैकी ४१ प्रकल्प पूर्ण झालेले असून ६१ प्रकल्पांची कामे प्रगतिपथावर आहे. त्यापैकी २२ प्रकल्पांची घळभरणी माहे जून २०१७ अखेर पूर्ण झाली आहे.
- २.४.५ मा. राज्यपाल यांच्या निदेशानुसार वर्ष २००८-०९ पासून अमरावती विभागातील अनुशेष निर्मूलनासाठी बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या प्रगतीचे त्रैमासिक संनियंत्रण प्राधिकरण करीत आहे व मा. राज्यपाल यांना त्याचा अहवाल सादर करीत आहे. सदर अहवालाच्या कालावधीत मा. राज्यपाल महोदयांना एकूण ४ त्रैमासिक अहवाल सादर करण्यात आले आहेत. तसेच मा. राज्यपाल महोदयांच्या कार्यालयामार्फत संपन्न झालेल्या बैठकीस उपस्थितीसुद्धा होती. अभ्यासाचा मुख्य उद्देश आर्थिक अनुशेष दूर करण्याबाबत संनियंत्रण करणे हा आहे.

२.४.६ अमरावती विभागातील वर्ष निहाय उर्वरित अनुशेष खालील आलेखामध्ये दर्शविला आहे :

आकृती १ :

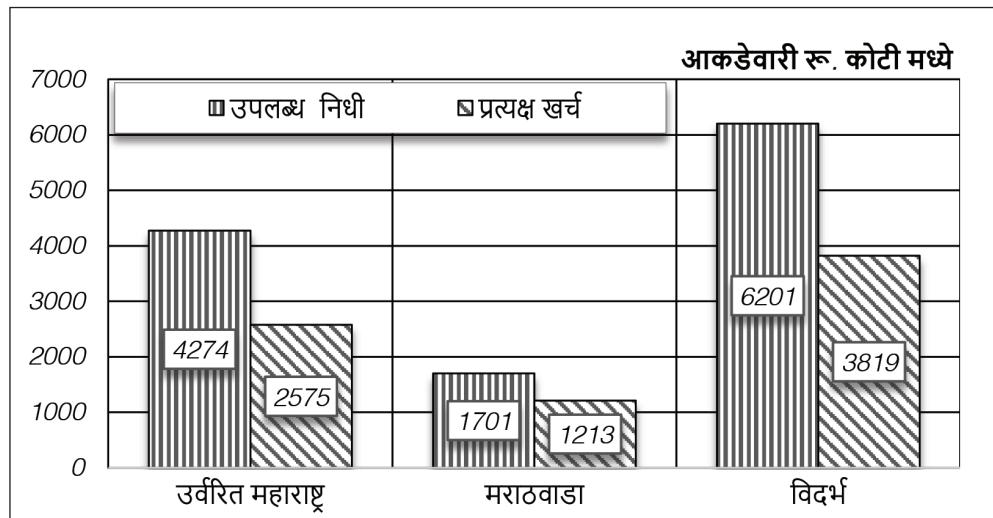
अमरावती विभागातील वर्षनिहाय उर्वरित अनुशेष

मागील सात वर्षांमध्ये सरासरी ८,३७० हेक्टर (प्र.र.स.) प्रतिवर्ष सरासरी भौतिक अनुशेष दूर झाला आहे. उर्वरित भौतिक अनुशेष पुढील ५ वर्षांमध्ये दूर करण्याचे नियोजन असल्यास साधारणपणे सरासरी ३७,००० हेक्टर (प्र.र.स.) प्रतिवर्ष इतकी सिंचन क्षमता निर्मितीची गती वाढविणे आवश्यक आहे.

२.४.७ म.ज.नि.प्रा. अधिनियमातील कलम २० (१) (ख) अन्वये 'अशा वार्षिक अहवालामध्ये जिल्हा घटक धरून प्रमाण रब्बी समतुल्यामध्ये निश्चित झालेल्या राज्य सरासरीवर जलसिंचन या विकास क्षेत्रामध्ये प्रत्येक जिल्ह्याचा मोजण्यात आलेला अनुशेष, जिल्हा पेरणीखालील क्षेत्र, प्रमाण रब्बी समतुल्यमध्ये राज्यस्तरीय व स्थानिक प्रकल्पातून निर्माण झालेली एकूण सिंचन क्षमता, पेरणीखालील क्षेत्राशी सिंचनक्षमतेची टक्केवारी, राज्य सरासरीपेक्षा कमी असलेली टक्केवारी, हेक्टरात अनुशेष, या सूत्राप्रमाणे व पद्धतीने अद्यावत माहिती उपलब्ध असलेला अलीकडील वर्षाच्या व त्यानंतर दरवर्षीच्या महाराष्ट्राच्या राज्य सरासरीवर जलसिंचन या विकासक्षेत्रामध्ये निश्चित झालेला हेक्टरात (भौतिक) व अद्यावत दर सूचीप्रमाणे रुपयात (आर्थिक) दाखविलेला अनुशेष नमूद असलेले एक परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल.' वरील माहितीचा पाठपुरावा करताना, प्राधिकरणाने जून २०१७ अखेरचा निव्वळ पेरणी क्षेत्राच्या आधारे ६०.३३% सिंचन क्षमता असलेल्या राज्य सरासरीवर आधारित जिल्हानिहाय (भौतिक व आर्थिक) प्र. र. स. वर आधारित अनुशेष संकलित केला असून ती माहिती **जोडपत्र-३ (३)** मध्ये अंतर्भूत आहे. मा. राज्यपाल यांच्या निर्देशानुसार, सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११% यावर (६०.३३% या जून २०१७ अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्यात येत आहे. यावरून असे दिसून येते, की राज्य शासनाच्या प्रयत्नानंतर मजुरीमध्ये दुप्पट वाढ झाली आहे. मजुरीच्या वाढीचा तफावतीबाबत शासनास विचार करावा लागेल.

२.४.८ तसेच मजनिप्रा अधिनियमातील कलम २० (१) (ग) नुसार 'अद्यावत माहिती उपलब्ध असलेला अलीकडील वर्षापर्यंत वर्षवार तसेच एकूण व त्यानंतर दरवर्षी पाटबंधारे या विकासक्षेत्रासाठी करण्यात आलेला जिल्हानिहाय व

विभागनिहाय खर्च नमूद असलेले दुसरे परिशिष्ट विहित केल्याप्रमाणे समाविष्ट करण्यात येईल.' मार्च २०१७ पर्यंत जिल्हानिहाय सिंचनक्षेत्रामध्ये झालेल्या खर्चाची माहिती **जोडपत्र-४(१)** मध्ये तर विविध शीर्षाखाली विभाग व महामंडळांना वितरित केलेल्या निधीची माहिती **जोडपत्र-४(२)** मध्ये नमूद केली आहे. २०१६-१७ मध्ये मार्च २०१७ पर्यंत विभागनिहाय झालेला खर्च आकृती २ मध्ये दर्शविला आहे.

आकृती २ :

२०१६-१७ मधील विभागनिहाय वित्तीय तरतूद व प्रत्यक्ष खर्च

उपलब्ध असलेल्या निधीमध्ये मागील कालावधीत पाटबंधारे विकास महामंडळाकडे शिळ्क असलेला निधी व सन २०१६-१७ मध्ये अर्थसंकल्पात मंजूर केलेल्या निधीचा समावेश आहे.

- २.५ ठोक जललेखा परीक्षणाबाबत वाल्मी, औरंगाबाद येथे एक दिवसाची कार्यशाळा आयोजित करण्यात आली होती. सदर कार्यशाळेत सदस्य (ज. स. अभियांत्रिकी) व सदस्य (अर्थ) यांनी सक्रिय सहभाग घेतला व दिनांक सप्टेंबर २२, २०१७ च्या मापदंडाचा प्रस्तुत तरतुदीनुसार क्षेत्रीय अधिकारी यांना या विषयी अवगत करून दिले.

२.६ भूजल विनियमन

- २.६.१ महाराष्ट्र भूजल अधिनियम, २००९ च्या कलम १७ नुसार राज्य शासनाने राज्याच्या प्रत्येक जिल्ह्यासाठी (मुंबई व मुंबई उपनगर वगळून) जिल्हा प्राधिकाऱ्यांची नियुक्ती केली.

मजनिप्रा (सुधारणा) अधिनियम, २०१६ नुसार महाराष्ट्र भूजल अधिनियमातील विविध कार्याच्या अंमलबजावणीसाठी सदस्य (भूजल) या पदाची निर्मिती करण्यात आली.

प्रकरण ३

बैठका आणि सलामसलती

३.१ ठोक जल प्रशुल्क, पाणी हक्कदारी, प्रकल्पांना मंजुस्या इ. बाबींवरचे प्राधिकरणाचे धोरणात्मक निर्णय हे हितसंबंधीय, तज्ज्ञ, आमंत्रित, नागरी समाजाचे प्रतिनिधी, जलक्षेत्रात सक्रीय असलेल्या सेवाभावी संस्था इ. समवेत घडवून आणलेल्या व्यापक सलामसलतींवर आधारलेले असतात. जलसंपदा, पाणीपुरवठा व स्वच्छता, पर्यावरण यांसारख्या विविध विभागांकडून जलक्षेत्राविषयी समग्र माहिती/आधारसामग्री गोळा करून संकलित केली जाते. अशा बैठका/सलामसलतीमधून पुढे आलेल्या महत्वाच्या शिफारशी/सूचना यांची प्राधिकरणाकडून नोंद ठेवली जाते. प्राधिकरणासाठी पुढील वाटचाल व अधिक समावेशकपणे धोरणे ठरविण्यामध्ये अशा सलामसलती उपयुक्त ठरल्याचे दिसून आले आहे.

३.२ अन्य अभिकरणांसमवेत बैठका

वर्ष २०१७-१८ मध्ये खालील बैठका आयोजित करण्यात आल्या : -

दिनांक	विषय / संस्था / व्यक्ती
३० मे, २०१७	सचिव (लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग यांचे सोबत ठोक जल प्रशुल्क पुनर्विलोकन व पुनरीक्षण करणेबाबत बैठक.
६ जुलै, २०१७	मजनिप्रास विविध विषयांवर सल्ला देण्याकरीता सल्लागार संस्थेच्या नेमणुकीबाबत प्रधान सचिव (जसंवि व प्र), सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि) व सचिव (प्रकल्प समन्वय), जलसंपदा विभाग व केपीएमजी यांचे प्रतिनिधी सोबत बैठक.
२८ जुलै, २०१७	राज्यातील जल-हवामान शास्त्रीय सर्व समावेशक आधार सामग्री विकसित करणेबाबत अधीक्षक अभियंता, धरण सुरक्षितता संघटना, नाशिक व आधार सामग्री संकलन व नियोजन मंडळ, नाशिक यांचेसोबत बैठक.
२३ व २४ ऑगस्ट, २०१७	भुपृष्ठ जलाचा घरगुती व औद्योगिक पाणी वापराचे प्रयोजनार्थ हक्कदारीचे वितरण करण्याकरीता निकष निश्चित करणेबाबत या क्षेत्रातील भागधारक व तज्जांसोबत बैठक.
०६ सप्टेंबर, २०१७	मजनिप्रा अधिनियम २००५ मधील कलम ११ (च) नुसार गुंजवणी पाटबंधारे प्रकल्प ता. वेल्हे जि. पूणे या प्रकल्पाचा व्यासीतील बदल झाल्यामुळे सुधारीत प्रशासकीय मान्यतेच्या प्रस्तावावास मान्यता देण्याबाबत कार्यकारी संचालक, महाराष्ट्र कृष्णा खोरे विकास महामंडळ, पुणे व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, पुणे यांचेसोबत बैठक.
०६ नोव्हेंबर, २०१७	जलक्षेत्रातील ज्ञानाची देवाणघेवाण करणेबाबत महाराष्ट्र व दक्षिण ऑस्ट्रेलिया यांचे प्रतिनिधी मंडळ यांचेसोबत हॉटेल 'ताज', मुंबई येथे बैठक.

प्रकरण ४

कायदेविषयक बाबी

- ४.१ महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणावर अर्धन्यायिक जबाबदारीदेखील सोपविलेली आहे. शासनाने प्राधिकरण अधिनियम, २००५ च्या कलम २२(१) नुसार पाणी हक्कदारीच्या वितरण वा प्रदानाच्या संदर्भात उद्भवलेल्या विवादांचे निराकरण करण्यासाठी दि. २५ ऑगस्ट २००९ च्या शासन निर्णयान्वये प्राथमिक विवाद निवारण अधिकारी (PDRO) यांची नियुक्ती केलेली आहे. अधिनियमातील कलम २२(३) अन्वये प्राथमिक विवाद निवारण अधिकाऱ्याच्या निर्णयाविरुद्ध जर असंतुष्ट पक्ष प्राधिकरणाकडे दाद मागण्यासाठी आला तर अपीलीय यंत्रणा म्हणून प्राधिकरणाला अधिकार प्रदान करण्यात आलेला आहे. विवाद निराकरणाच्या संदर्भात प्राधिकरणावर सोपविलेल्या जबाबदारीच्या अनुषंगाने याचिकाकर्ते, फिर्यादी यांना त्यांच्या तक्रारीच्या सोडवणुकीसाठी मा. उच्च न्यायालय प्राधिकरणाकडे दाद मागण्यासाठी पाठविते.
- ४.२ सन २०१७-१८ मध्ये खालील १० विषयांच्या याचिका/अर्ज प्राधिकरणास प्राप्त झाले होते. त्यापैकी ६ अंतिमत: निकाली काढण्यात आले. सुरुवातीला एकूण अनिर्णित असलेले अर्ज, दरम्यानच्या काळात एकूण प्राप्त झालेले अर्ज, दरम्यानच्या काळात निकाली काढण्यात आलेले अर्ज याबाबतचा गोषवारा खालील प्रमाणे आहे.

एप्रिल १, २०१७ रोजी अनिर्णित अर्ज	सन २०१७-१८ या कालावधीत प्राप्त झालेले अर्ज	दरम्यानच्या कालावधीत निकाली काढलेले अर्ज	मार्च ३१, २०१८ रोजी अनिर्णित असलेले अर्ज
६	१०	१२	४

१. उजनी जलाशयातून भिमा नदीत पाणी सोडणेबाबत (अर्ज क्र.२/२०१७) – निकाली.
२. सार्वजनिक पिण्याचे पाणी वितरण सोतांतर्गत असलेल्या प्रभावी क्षेत्रातील विहिरी बंद करणेबाबत (अर्ज क्र.३/२०१७) – निकाली.
३. उर्ध्व गोदावरी उपखोऱ्यातील समन्यायी पाणी वाटपबाबत मेंदेगिरी-गोदावरी अभ्यास गटाचा अहवाल पुनर्विलोकन करणेबाबत (अर्ज क्र.४/२०१७) – अनिर्णित.
४. गुंजवणी प्रकल्पावरील नियोजित कालवा वितरण प्रणालीच्या प्रस्तावामध्ये बदल करून बंधिस्त पाईपलाईन वितरण प्रणाली करणेबाबत (अर्ज क्र.५/२०१७) – निकाली.
५. गुंजवणी प्रकल्पावरील नियोजित कालवा वितरण प्रणालीच्या प्रस्तावामध्ये बदल करून बंधिस्त पाईपलाईन वितरण प्रणाली करणेबाबत (अर्ज क्र.६/२०१७) – निकाली.
६. मौजे अहमदपूर व कोपरा ता. मोर्शी जि. अमरावती गावातील अतिरिक्त शोषित भागातील नवीन विहिरींना परवानगी देणेबाबत जिल्हा प्रशासन व उपविभागीय अधिकारी यांनी दिलेल्या परवानगीविरुद्ध याचिका दाखल करणेबाबत (अर्ज क्र.७/२०१७) – अनिर्णित.

७. पेंच प्रकल्प समूहामधून नागपूर महानगर पालिका यांना दिलेल्या पाणी वापरात कपात करून सिंचनासाठी पाण्याची तरतूद करणेबाबत डॉ. आशिष जयस्वाल, रामटेक यांनी दाखल केलेल्या अर्ज (अर्ज क्र.८/२०१७) – अनिर्णित.
८. नीरा उजवा कालवा, शाखा क्र. २ वरील भलवणे गावातील शेतकऱ्यांनी पाण्याचे समन्यायी वितरण होण्याचा अनुषंगाने प्राथमिक वाद निवारण अधिकारी यांनी पारीत केलेल्या आदेशाविरुद्ध मजनिप्रा कायदा, २००५ मधील कलम १२ (६) मधील तरतुदीचा अनुषंगाने सादर केलेल्या अर्जावर कार्यवाही करणेबाबत (अर्ज क्र.९/२०१७) – निकाली.
९. महाजनको, औद्योगिक विद्युत केंद्र, एकलहरे यांनी त्यांना केल्या जाणाऱ्या दूषित पाणी पुरवठा अनुषंगाने प्रशुल्क निश्चित करून देणेबाबत सादर केलेला अर्ज (अर्ज क्र.१/२०१८) – निकाली.
१०. सिंचन क्षेत्रातील जिल्हानिहाय अनुशेषांची गणना करण्याची कार्यपद्धतीबाबत सादर केलेला अर्ज (अर्ज क्र.२/२०१८) – आदेशासाठी.

वरील अर्ज/याचिकेवर सुनावणी करण्यात आली होती व दररोज रोजनामा निर्गमित करण्यात आले.

प्रकरण ५

चर्चासत्रे/परिसंवाद यांमध्ये सहभाग

पाण्यासंबंधीची धोरणे, परिनीती (strategies), जलसंपत्तीचा विकास, व्यवस्थापन, तंत्रज्ञान, नियमन व विनियमन यातील माहितीची नवीन क्षितीजे याबाबत अद्यावत रहाण्याच्या उद्देशाने प्राधिकरणाचे अध्यक्ष, सदस्य व अधिकारी राज्य व राष्ट्रीय पातळीवरील चर्चासत्रे/परिसंवाद/कार्यशाळा/बैठका यांमध्ये सक्रीय सहभागी होतात. अशा कार्यक्रमांमध्ये सहभागी झाल्याने परस्परांमध्ये माहितीची देवाणघेवाण करता येते, इतरांच्या अनुभवावरुन शिकता येते, व्यापक स्तरावर संवाद साधण्याची संधी मिळते.

प्राधिकरणाचे अधिकारी २०१७-१८ या वर्षात ज्या कार्यक्रमांमध्ये सहभागी झाले त्यांची सूची खाली दिली आहे:-

अ.क्र.	कार्यक्रमाचे नांव, स्थळ, आयोजक आणि दिनांक	अधिकाऱ्याचे नाव
१	राज्य भूजल प्राधिकरण, नवी दिल्ली (०१.०६.२०१७)	डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव
२	पाणीबद्दल प्रत्येक गोष्ट, नवी दिल्ली (दिनांक २९.०६.२०१७ ते ०१.०७.२०१७)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष
३	पूर आणि पाण्याच्या व्यवस्थापनाचे जलविज्ञान अंदाजबाबत कार्यशाळा, नवी दिल्ली (०३.०८.२०१७)	श्री. के.पी. बक्षी, अध्यक्ष डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव
४	अमेरिकन वॉटर वर्क आसोसिएशन यांनी आयोजित केलेल्या अ.आय.सि.ई. २०१७ या परिसंवादाचे उद्घाटन, मुंबई (१०.११.२०१७)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष
५	जल व्यवस्थापन विकास धोरणावरील कार्यशाळेचे उद्घाटन, मुंबई (०६ डिसेंबर, २०१७)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष
६	जल व्यवस्थापन विकास धोरणावरील कार्यशाळा, मुंबई (६-७ डिसेंबर, २०१७)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष व श्री. व्हि. एम. कुलकर्णी, सदस्य (जसं अभियांत्रिकी)
७	आंतरराष्ट्रीय जागतिक हवामानावर परिसंवाद, वाल्मी, औरंगाबाद (१४-१५ डिसेंबर २०१७)	डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव
८	दुर्मिळ पाण्याचे व्यवस्थापन, सिंचन परिषद, परभणी (३०-३१ डिसेंबर २०१७)	डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव
९	भूजलाचे सुधारित मसूद्याबाबत चर्चा, केंद्रीय प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, जल संसाधन मंत्रालय, नवी दिल्ली (०९.०९.२०१८)	श्री. किशोर कुलकर्णी, सहायक संचालक
१०	शाश्वत पाणी व स्वच्छताबाबत तिसरी राष्ट्रीय शिखर, बंगळूर (१८-१९ जानेवारी २०१८)	श्री. एस. डी. कुलकर्णी, संचालक व पी. आर. थोटे, सहायक संचालक

११	स्वच्छ जल, महाराष्ट्र (१९.०९.२०१८)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष
१२	मुख्य जल लेखा परिक्षक, जल व सिंचन, वाल्मी, औरंगाबाद यांनी आयोजित केलेल्या ठोक जल लेखा परीक्षण या विषयावर कार्यशाळा (२५.०९.२०१८)	वक्ते – श्री. व्हि. एम. कुलकर्णी, सदस्य (जसं अभियांत्रिकी) व डॉ. एस. टी. सांगळे, सदस्य (अर्थ)
१३	राष्ट्रीय भूजल मंथन, नागपूर (१६-१७ फेब्रुवारी २०१८) जलसंसाधन, नदी विकास व गंगा पुनरुत्थान मंत्रालय, केंद्र सरकारद्वारे आयोजित राष्ट्रीय चर्चासत्र) नवी दिल्ली	श्री. विनोदकुमार ज. तिवारी, सदस्य (विधी) डॉ. एस. टी. सांगळे, सदस्य (अर्थ), डॉ. सुरेश कुलकर्णी, सचिव व किशोर देशमुख, सहायक संचालक (भूजल)
१४	नदी खोरे व्यवस्थापन, धोरण व जल प्रशासन, मरे डांर्लीग खोरे प्राधिकरण, केनबेरा, ऑस्ट्रेलिया (९ ते ११ फेब्रुवारी २०१८)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष व श्री. व्हि. एम. कुलकर्णी, सदस्य (जसं अभियांत्रिकी)
१५	पाणी व्यवस्थापन गरज काळाची, विष्णुपूरी, नांदेड (१६.०३.२०१८)	श्री. विनोदकुमार ज. तिवारी, सदस्य (विधी)
१६	WOTR बक्षिस संभारभ, वॉटर स्टिवर्डशिप प्रकल्प, अहमदनगर (२३.०३.२०१८)	श्री. के. पी. बक्षी, अध्यक्ष

प्रकरण ६

संवाद आणि संपर्क

६.१ प्रसिद्ध केलेली प्रकाशने

प्राधिकरण वेळोवेळी संबंधित विषयांवर तांत्रिक संहिता/दृष्टिकोन लेख/विनियम प्रकाशित करीत असते. सदर प्रकाशने लाभार्थींशी व्यापक सळामसलत करून आणि पारदर्शक पद्धतीने तयार केलेली असतात.

आतापर्यंत प्राधिकरणाने खालील प्रकाशने प्रसिद्ध केलेली आहेत;

- १) पाटबंधारे प्रकल्पांतून पाणी वापर हक्कदारीचे निश्चितीकरण, विनियमन आणि अंमलबजावणी यासाठीची तांत्रिक संहिता–जानेवारी २००७
- २) नदी खोल्याचा राज्य जल आराखडा तयार करण्यासाठी तांत्रिक संहिता–एप्रिल २००७
- ३) विनियमकांचे अधिकार आणि कार्ये व जलसंपदा विभागाच्या अधिकाऱ्यांची जबाबदारी यांबाबत मार्गदर्शक तत्वे – ऑक्टोबर २००७
- ४) सन २०१०-१३ करिता ठोक जल प्रशुल्क आदेश– मे २०११
- ५) सन २०१०-१३ करिता ठोक पाणी वापराच्या दर निर्धारणाचे निकष व जल प्रशुल्क आदेश यासाठी लाभार्थींशी केलेल्या सळामसलतीच्या प्रक्रियेचा अहवाल–ऑगस्ट २०११
- ६) घरगुती व औद्योगिक वापराच्या प्रयोजनार्थ नदीखोरे अभिकरणांकडून हक्कदारीच्या वितरणासाठी निकष (इंग्रजी) – नोव्हेंबर २०१२
- ७) कामकाज चालविणे (शुल्क व आकार) विनियम, २०१० (इंग्रजी व मराठी) – २०१३
- ८) ठोक जल प्रशुल्क (निकष व आदेश) शुल्क व आकार विनियम, २०१० (इंग्रजी व मराठी) – २०१३
- ९) मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम ११(च) अन्वये प्रकल्पांना मान्यता देण्याचे धोरण – एप्रिल २०१५
- १०) पाटबंधारे प्रकल्पांतून पाणी वापर हक्कदारीचे निश्चितीकरण, विनियमन आणि अंमलबजावणी यासाठीची तांत्रिक संहिता – मे २०१५
- ११) पाणी वापर संस्थांच्या वार्षिक अहवालाचा आदर्श नमुना – जुलै २०१५
- १२) पुणे जिल्ह्यातील भूजलाच्या सद्यःस्थितीवरील दृष्टिकोन लेख (मराठी /इंग्रजी) – जानेवारी २०१६.
- १३) मजनिप्रा कायदा २००५ मधील कलम ११ (च) प्रमाणे पाटबंधारे प्रकल्पाचे व्यासीतील बदलास मान्यता देण्याबाबतचे धोरण – १२ सप्टेंबर २०१७
- १४) घरगुती व औद्योगिक वापराच्या प्रयोजनार्थ नदी खोरे अभिकरणांकडून हक्कदारीच्या वितरणासाठी निकष (इंग्रजी) – २२ सप्टेंबर २०१७

- १५) सन २०१८-२० करिता ठोक जल प्रशुल्क आदेश- ११ जानेवारी, २०१८
- १६) वार्षिक अहवाल मराठी /इंग्रजी (२००६-०७, २००७-०८, २००८-०९, २००९-१०, २०१०-११, २०११-१२, २०१२-१३, २०१३-१४, २०१४-१५ व २०१५-१६)

६.२ संकेत स्थळ (वेबसाईट)

प्राधिकरणाचे संकेत स्थळ (वेबसाईट) (www.mwrra.org) दिनांक १४ ऑक्टोबर २००८ पासून सुरु झाले. इतर उपयुक्त माहिती खेरीज संकेतस्थळाचे जल प्रशुल्क, हक्कदारी व जलसंपत्ती प्रकल्पांना मंजुरी असे तीन प्रमुख विभाग आहेत. प्राधिकरणाने प्रसृत केलेली सर्व प्रकाशने, आदेश आणि अधिसूचना संकेत स्थळावर उपलब्ध करून दिली आहेत व ती डाऊन लोड करण्यासाठी निशुल्क उपलब्ध आहेत.

आकृती ३ : मजनिप्रा संकेतस्थळाच्या मुख्यपृष्ठाचा फोटो (सन २०१७-१८)

६.३ ग्रंथालय

जलक्षेत्रातील विविध बाबींवरील नवीनतम घडामोर्डीबाबत अद्यावत राहण्यासाठी, प्राधिकरणाकडे तांत्रिक पुस्तके, पत्रिका, मासिके व नियतकालिके यांचा माफक संग्रह आहे. ग्रंथालयासाठी नवीन तांत्रिक पुस्तके व नियतकालिकांच्या खरेदीची प्रक्रिया यावर्षीही सुरु होती. नवीन पुस्तकांची खरेदी /इतरांकडून सदीच्छा भेट /दान प्रत म्हणून प्राप्त झाल्यामुळे ग्रंथालयात जमलेली एकूण पुस्तकांची संख्या ४८९ झाली आहे. सध्या प्राधिकरण ९ नियतकालिके /मासिके यांचे नियमित वर्गणीदार आहे.

६.४ माहितीचा अधिकार अधिनियम – अंमलबजावणी

- ६.४.१ माहितीचा अधिकार अधिनियम, २००५ अन्वये प्रत्येक सार्वजनिक प्राधिकरण /उपक्रम यांचेवर माहितीची मागणी करणाऱ्या व्यक्तीला पाहिजे असलेली माहिती पुरविण्याची जबाबदारी टाकलेली आहे. शासन यंत्रणेच्या लोकशाहीप्रणीत व्यवस्थेतील माहितीच्या प्रांतात अंमलबजावणीसाठी या अधिनियमात काही काटेकोर व वैधानिक तरतुदी अंतर्भूत आहेत.
- ६.४.२ प्राधिकरणाने उपसंचालक (हअंवि) व लेखा अधिकारी यांची अनुक्रमे तांत्रिक व आस्थापना /लेखाविषयाबाबत 'माहितीचा अधिकार अधिनियम' अन्वये मागितलेल्या माहितीबाबत उत्तरे देण्यासाठी राज्य जनमाहिती अधिकारी म्हणून नियुक्ती केलेली आहे. तसेच प्राधिकरणाने सचिव, मजनिप्रा यांची अपिलीय प्राधिकारी म्हणून नियुक्ती केलेली आहे.
- ६.४.३ प्राधिकरणाकडे माहितीचा अधिकार अधिनियमान्वये २५ अर्ज माहिती मिळविण्यासाठी प्राप्त झाले. त्यावर आवश्यक कार्यवाही विहित काल मर्यादेत झालेली आहे. तसेच प्राधिकरणास जन माहिती अधिकारी विरोधात दोन अपीले प्राप्त झाली होती. त्यावर आवश्यक ती सुनावणी होऊन आदेश पारित करण्यात आले आहे.

प्रकरण ७

लेखे आणि लेखापरीक्षण

- ७.१ मजनिप्रा अधिनियम, २००५ च्या कलम १९ (४) नुसार महालेखापालांनी किंवा या संदर्भात त्यांच्याकडून नियुक्त करण्यात आलेल्या कोणत्याही व्यक्तीने प्रमाणित केलेले प्राधिकरणाचे लेखे, त्यावरील लेखापरीक्षा अहवालासह प्राधिकरणाकडून दरवर्षी राज्य शासनाकडे पाठविण्यात येतील आणि राज्य शासन लेखापरीक्षा अहवाल मिळाल्यानंतर सहा महिन्यांत तो राज्य विधानमंडळापुढे ठेवण्याची व्यवस्था करील.
- ७.२ प्राधिकरणाचा आर्थिक वर्ष २०१५-१६ साठीचा लेखा अहवाल दि. ७ एप्रिल २०१७ रोजी राज्य विधान मंडळापुढे ठेवण्यात आला. प्राधिकरणाचे आर्थिक वर्ष २०१६-१७ चे लेखे सनदी लेखापाल यांचेकडून जून २०१७ मध्ये तर भारताचे नियंत्रक व महालेखापरीक्षक यांचेकडून ऑगस्ट २०१७ मध्ये लेखापरीक्षित केले गेले. त्याचा लेखा अहवाल प्राप्त झाला असून अनुपालन अहवाल जलसंपदा विभागाकडे दि. १२ जानेवारी २०१८ रोजी शासनाच्या मान्यतेसाठी पाठविला होता. शासनाने ८ मार्च २०१८ रोजी सदर अहवालास मंजुरी दिली.
- ७.३ अधिनियमातील कलम १७ नुसार प्राधिकरणास स्वतःची कार्ये व कर्तव्ये पार पाडण्यासाठी राज्य शासनाने अनुदान व अग्रीम उपलब्ध करून देणे आवश्यक आहे. प्रत्येक वित्तीय वर्षासाठी स्वतःचा अंदाजित जमा खर्च दाखविणारा अर्थ संकल्प तयार करून व तो शासनास सादर करणे प्राधिकरणास क्रमप्राप्त आहे. वर्ष २०१७-१८ साठीचे प्राधिकरणाचे अर्थसंकल्पीय अंदाज, सुधारित अंदाज व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती आणि वर्ष २०१८-१९ साठीचा अर्थसंकल्पीय अंदाज खालील प्रमाणे आहेत:

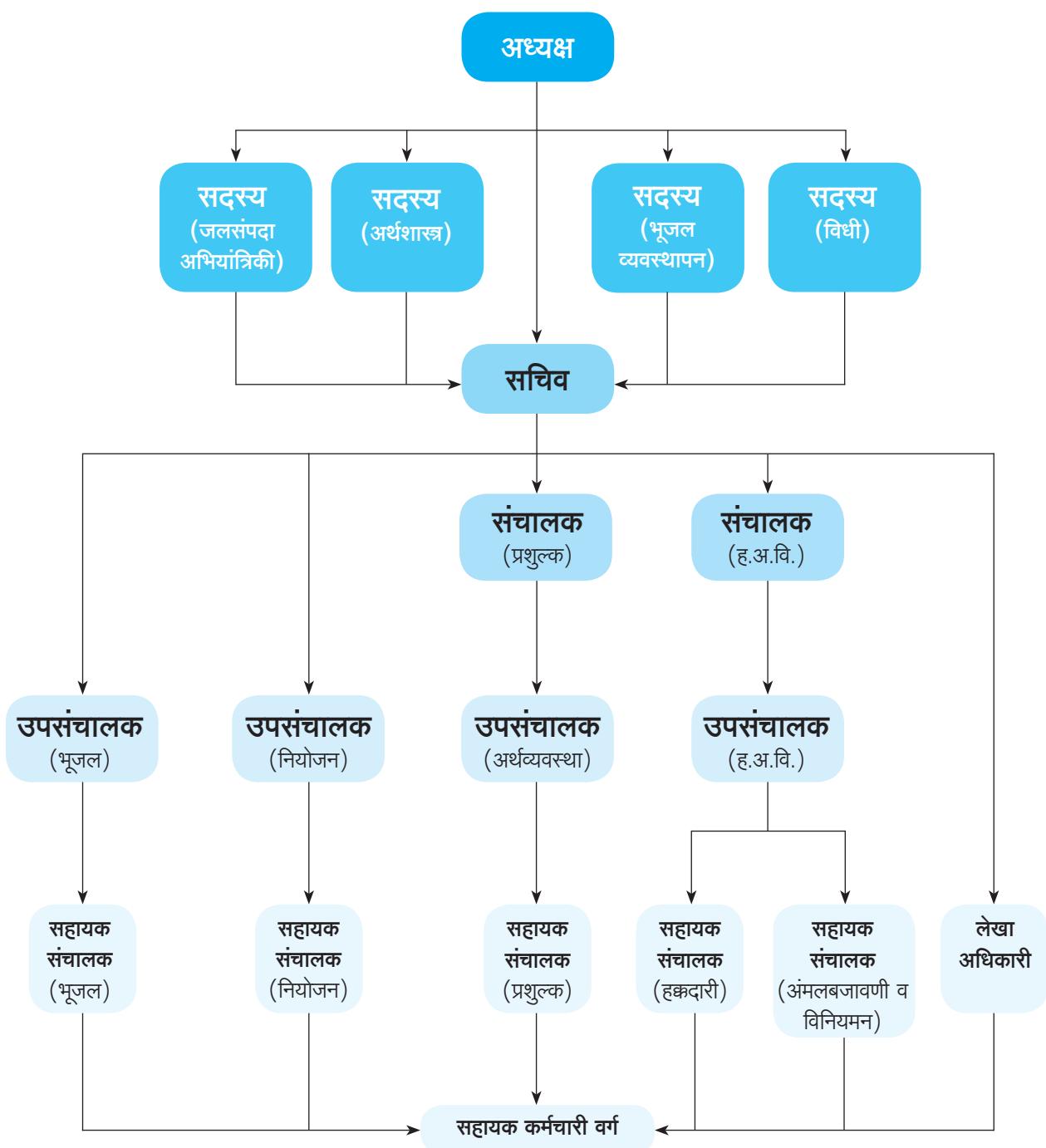
(रु लक्ष)

वर्ष	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१७-१८	सुधारित अंदाज २०१७-१८	प्रत्यक्ष खर्च २०१७-१८	अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१८-१९
योजनांतर्गत (२७०१ बी ०७३ या लेखा शिर्ष अंतर्गत)	३२२.३०	४१६.२४	४१६.२४	३५१.२५
योजनेतर	-	-	-	-
एकूण	३२२.३०	४१६.२४	४१६.२४	३५१.२५

जोडपत्र - १

(संदर्भ – परि १.३.२)

संघटना तत्त्वा

जोडपत्र - २

(संदर्भ - परि. २.१.२)

विभागनिहाय हक्कदारीसाठीचे प्रकल्प

(कंसातील आकडे हक्कदारी कार्यक्रमांतर्गत असलेल्या पा.वा.सं.ची संख्या दर्शवितात)

क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नावे
(१) कोकण विभाग			
१	मोठे	१	काळ-अंबा (२४)
२	मध्यम	०	
३	लघु	२६	रायतळे (१), देवकोप (१), अवसरे (१), भीलवले (१), डोंगस्ते (१), जांभूर्ड (१), खराडे (१), कोंडगाव (१), श्रीगांव (१), ठाकूरवाडी (१), उन्हेरे (१), उसगांव (१), उसरन (१), वेल्होळी (१), वरंध (१), शिरवली (१), कळवंडे (१), व्हेल (१), तिथवली (१), शिरगांव (१), निळेली (१), ओरस (१), हरकुल (१), शिरवल (१), माडखोल (१), अंबोली (१)
(२) नाशिक विभाग			
१	मोठे	४	मुळा (३०३), ओझरखेड (१), पालखेड (१), हतनुर (५६)
२	मध्यम	३	घाटशील पासगाव (६), वाघाड (२४), पांजरा (१५)
३	लघु	२४	भालवनी (१), तिखोल (१), मोहरी (१), एकलहरे (१), रामशेज (१), अंबोली (१), खडकओझर (२), चौगांव (१), कोठारे (१), निमगुळ (१), मिटगांव (१), हातगाव (१), सेवगा (२), बदरखा (१), गालन (१), कंकराज (१), वेल्हाळे (१), खापरखेडा (१), कोंडवल (१), बुडकी (१), आंबेबारा (१), दूधखेडा (१), खडखुणा (१), खेकडा (१)
(३) पुणे विभाग			
१	मोठे	५	कुकडी (११७), घोड (५४), निरा डावा कालवा (५८), निरा उजवा कालवा (६८), खडकवासला (२५)
२	मध्यम	२	कृष्णा कालवा (५), मांगी (८)
३	लघु	४४	दिवाळे (१), पिलनवाडी (१), कंकटरेवाडी (१), सातेवाडी (१), शिरसवाडी (१), हिवरे (१), नांदवाल (१), ढाकणी (१), बाणगांगा (३), तांबवे (२), शिर्सुफळ (१), वाफगांव (१), आलेगावपागा (१), पिंपोळी (१), वाळेन (१), माहूर (१), हिंगणगांव (१), मायणी (१), पिंगळी (३), शेंद्री (१), मानपडाळे (१), बेनीकरे (१), आटपाडी (२), दिघंची (१), सिद्धनाथ (१), दूधेबावी (१), कुची (१), लिंगनूर (१), अंजनी (१), शेगांव (१), कडेगांव (१), कंदळगांव (१), करंजीवणे (१), हंजागी (१), शिरवलवाडी (२), चरे (१), कलंबवाडी (१), ममदापूर (१), पठारी (२), वालवाड (१), पडवळकरवाडी (२), चिंचोली (२), होटगी (२), रामपूर (१)

क्र.	प्रकल्पाचा प्रकार	संख्या	नावे
(४) मराठवाडा विभाग			
१	मोठे	१	निम्न मनार प्रकल्प (१)
२	मध्यम	२	सुखना (८), घरणी (२)
३	लघु	४७	ऑँढा (१), काकडधाबा (१), सुरेंगांव (१), वडद (१), बोथी (१), मुळझरा (१), निचपूर (१), सुगांव (१), आकारगा (१), कराळा (१), खेडरांत (१), पिंपराळा (१), पारोळा (१), कलमनुरी (१), वाळकी (१), मरसुल (१), पुरजाल (१), केळी (१), घोडारी (१), सावना (१), परदेशवाडी (१), रांजनगाव (१), बनोटी (१), भारज (१), कोनाड (१), पिंपरखेडा (१), चारठाणा (१), अंबेगाव (१), देवगांव (१), केळगांव (१), मांडवी (१), नखातवाडी (१), परातवाडी (१), तांदळवाडी (१), वडाळी (१), बेळगांव (१), कंबाळी (१), गोलांग्री (१), भूतेकरवाडी (१), गोताळा (१), नागठाणा (१), निओली (१), कासार बालकुंद (१), बागलवाडी (१), हरानी (१२), यामाही (१), तिंतराज (१)
(५) अमरावती विभाग			
१	मोठे	१	उर्ध्व पुस (३०)
२	मध्यम	२	काटेपूर्णा (३२), कोराडी (१३)
३	लघु	४२	इसापूर (१), कानडी (१), मोळरी (१), पिंपळगांवहांडे (१), दास्तापूर (१), नांदूरी (१), खाटीजापूर (२), सरस्वती (१), झरी (१), तेल्हारा (१), अंधेरा (१), धामणगाव देशमुख (१), पिंपळगांवनाट (१), घोटी (१), अंजी (१), एकलहरे (१), खडकडोह (१), करंजी (१), दूधना (१), निगनूर (१), पिंपळस्नेडा (१), तुळजापूर (१), धारुर (१), व्याघ्रा (८), गारखेड (१), टिटवी (१), शिरपूती (१), कोयली (१), सोनखास (१), हिवरेला-हे (१), शिंगडोह (१), असोलाइंगोले (१), शेकदरी (१), मालखेड (६), सतनूर (२), सलाई (१), कोल्ही (१), मोटसावागा (१), मांजरा (३), वाई (३), अडोळ (२), विद्रूपा (३)
(६) नागपूर विभाग			
१	मोठे	३	निम्न वेणा (१), पेंच (१५२), इटियाडोह (५५)
२	मध्यम	४	चुलबंद (२), रेंगेपार (४), कान्होळीनाला (६), कोलार (१)
३	लघु	४५	नवेंगांव बांध (२), उरकुडापार (२), सुवरधारा (१), झील्वी (१), बोटेझारी (१), खापरी (१), सतीघाट (१), उकरवाही (१), आकटीटोला (१), गुमडोह (१), हरी (२), कवलेवाडा (१), खुर्शीपार (१), कोठा (१), खुमारी (१), नागठाणा (भं) (१), पिपरीया (१), सालेगाव (१), वाही (१), पांगडी (२), भद्रभद्या (१), दोडमाझरी (१), सालेबर्डी (१), आमगाव (१), अंबाझारी (१), अंजीबोरखेडी (१), कावडी (१), सवांगी (१), उमरी (१), आषी (१), कन्नमवारग्राम (१), डोंगरगाव (डब्ल्यू) (१), अंखोडा (१), बडधा तुकूंबा (१), धानोरा (१), डोंगरगाव (१), इटोली (१), जनाळा (१), कुसर्ला (१), लगाम (१), मुडझा (१), राजगद्वा (१), रुद्रपूर (१), सोंडो (१), येलगूर (१)

जोडपत्र - ३ (१)

(संदर्भ - परि. २.४.३)

**१ एप्रिल १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून २०१७
पर्यंतचा जिल्हानिहाय अनुशेष**

(क्षेत्र हजार हे.)

क्र.	जिल्हा	निवळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
१	मुंबई						
२	ठाणे/पालघर	२८९.८०	१७३.४३७	२४.०४६	१९७.४८३	६८.९४	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८९.२५३	१३.७०८	१०२.९६९	५४.५९	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	८०.३०२	१२.२६३	९२.५६५	३७.४८	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६४.३८७	१७.२५०	८९.६३७	५३.३६	निरंक
	कोकण विभाग	८७८.४०	४०७.३७८	६७.२६७	४७४.६४५	५४.०४	०.००
६	नाशिक	८९६.८०	३९४.५४१	११३.५५९	५०८.१००	५६.६६	निरंक
७	धुळे/नंदुरबार	७३२.९०	२७४.९७०	११०.६७२	३८५.६४२	५२.६२	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४४५.७२३	५९.५६८	५०५.२९१	५९.२९	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६५४.६३५	१३१.९५८	७८६.५९३	६६.८९	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७६९.८६९	४१५.७५७	२१८५.६२६	५९.७५	०.००
१०	पुणे	९८१.५०	७४२.९९०	९६.२१७	८३९.२०७	८५.५०	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	३९२.५९८	९०.११८	४८२.७१६	८२.५७	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	४७६.२९१	५५.९९०	५३२.२०१	८९.७८	निरंक
१३	सोलापूर	१०८५.८०	८०८.५२६	९७.०४९	९०५.५७५	८३.४०	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	६३६.८३३	१८.३५२	६५५.१८५	१५६.६३	निरंक
	पुणे विभाग	३६६३.००	३०५७.१५८	३५७.७२६	३४१४.८८४	९३.२३	०.००
	उर्वरित महाराष्ट्र	८१९९.३०	५२३४.४०४	८४०.७५०	६०७५.१५४	७४.०९	०.००
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२३४.२६२	१०२.८७४	३३७.१३६	४८.०३	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१७०.०९९	७९.८४४	२४९.९३५	४१.०३	निरंक
१७	परभणी/हिंगोली	८४९.९०	४९२.६६७	२५.२७१	५१७.९३८	६०.९४	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३२७.९८२	११८.१६९	४४६.१५१	५३.८४	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३६७.६९९	३४.६५५	४०२.२७४	५५.२३	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.९०	२२०.१९०	७३.४८८	२९३.६३८	५४.७०	निरंक
२१	लातूर	५०९.८०	१८३.९९८	६१.३४७	२४५.२६५	४८.८८	निरंक
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९९६.७२९	४९५.६०८	२४९२.३३७	५२.४१	०.००

(क्षेत्र हजार हे.)

क्र.	जिल्हा	निवळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
२२	बुलढाणा	७०९.५०	१६३.५७५	३७.०९७	२००.५९२	२८.५९	४५.६९
२३	अकोला/वाशीम	८२७.१०	१९९.६३८	३३.१४५	२२४.७८३	२७.१८	६५.६०
२४	अमरावती	७५१.१०	१६४.३२६	२९.४९९	१९३.७३७	२५.७९	६९.९६
२५	यवतमाळ	८५७.१०	३०३.४३०	३१.२७२	३३४.७०२	३९.०९	निरंक
	अमरावती विभाग	३९३७.६०	८२२.९६९	१३०.८४५	९५३.८९४	३०.४०	९८९.२४
२६	वर्धा	३८१.००	१६२.४४०	१५.०३८	१७७.४७८	४६.५८	निरंक
२७	नागपूर=	५५४.००	२४६.६१८	५२.३५२	२९८.९७०	५३.९७	निरंक
२८	भंडारा/गोंदिया	३७१.३०	३७३.९८३	१३१.३१८	५०५.३०९	१३६.०९	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	२०६.६७५	८३.५८८	२९०.२६३	६९.९९	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	५६.८९५	४६.५२६	१०३.३४१	५४.८२	निरंक
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	१०४६.५३०	३२८.८२२	१३७५.३५२	६९.८४	०.००
	विदर्भ	५१०६.८०	१८६९.४९९	४५९.६६७	२३२९.९६६	४५.६१	९८९.२४
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	११००.६३२	१७९६.०२५	१०८९६.६५७	६०.३३	९८९.२४

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (३५.९९ - रकाना क्र.७) × निवळ पेरणी क्षेत्र / १००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१८/प्रक्र-९८३ /निवस-१ दि. १०/०१/२०१९ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ३ (२)

(संदर्भ - परि. २.४.३)

**१ एप्रिल १९९४ रोजी राज्य सरासरी ३५.११% च्या तुलनेत ३० जून २०१६
पर्यंतचा जिल्हानिहाय अनुशेष**

(क्षेत्र हजार हे.)

अ. क्र.	जिल्हा	निवळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१६ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
१	मुंबई						
२	ठाणे/पालघर	२८९.८०	१६९.२४२	२९.९६८	१९१.२१०	६५.९८	निरंक
३	रायगड	१८८.६०	८९.२५३	११.६१६	१००.८६९	५३.४८	निरंक
४	रत्नागिरी	२४७.००	८०.३०२	१२.११३	९२.४९५	३७.४२	निरंक
५	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६१.५८८	१७.०५२	७८.६४०	५१.४०	निरंक
	कोकण विभाग	८७८.४०	४००.३८४	६२.७४९	४६३.९३३	५२.७२	०.००
६	नाशिक	८९६.८०	३९४.२८५	११०.७०२	५०४.९८७	५६.३१	निरंक
७	धुळे/नंदुरबार	७३२.९०	२७३.०९३	१०८.६२४	३८१.७१७	५२.०८	निरंक
८	जळगाव	८५२.३०	४४५.७२६	५६.४९१	५०२.१४५	५८.९२	निरंक
९	अहमदनगर	११७५.९०	६५४.०४४	१२९.८५३	७८३.८९७	६६.६६	निरंक
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७६७.१४७	४०५.५९८	२१७२.७४५	५९.४०	०.००
१०	पुणे	९८१.५०	७३७.१४०	९२.११२	८२९.२५२	८४.४९	निरंक
११	सातारा	५८४.६०	३८२.७५४	८५.९२६	४६८.६८०	८०.१७	निरंक
१२	सांगली	५९२.८०	४६४.५७१	५३.०९६	५१७.५८७	८७.३१	निरंक
१३	सोलापूर	१०८५.८०	८०४.६५	९३.४७६	८९८.१२६	८२.७२	निरंक
१४	कोल्हापूर	४१८.३०	६१९.४४५	१८.२५६	६३७.७०९	१५२.४५	निरंक
	पुणे विभाग	३६६३.००	३००८.५५९	३४२.७८६	३३५१.३४५	९९.४९	०.००
	उर्वरित महाराष्ट्र	८९९९.३०	५१७६.०९०	८९९.९३३	५९८७.२२३	७३.०२	०.००
१५	औरंगाबाद	७०२.००	२३३.४६६	१०१.१४७	३३४.६१३	४७.६७	निरंक
१६	जालना	६०९.२०	१६९.८०७	७८.१६०	२४७.९६७	४०.७०	निरंक
१७	परभणी/हिंगोली	८४९.९०	४७६.९१२	२३.६०३	५००.५९५	५८.८९	निरंक
१८	बीड	८२८.६०	३२८.९९१	११०.३१५	४३९.३०६	५३.०२	निरंक
१९	नांदेड	७२८.३०	३६६.५८९	३३.४२०	४००.००९	५४.९२	निरंक
२०	उस्मानाबाद	५३६.९०	२२०.१७९	७२.६५३	२९२.८३२	५४.६२	निरंक
२१	लातूर	५०९.८०	१८२.८५८	६०.२३८	२४३.०९६	४८.४४	निरंक
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९७८.८०२	४७९.५३६	२४५८.३३८	५१.६९	०.००

(क्षेत्र हजार ह.)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१६ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)
			राज्य स्तर	स्थानिक स्तर	एकूण		
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८
२२	बुलढाणा	७०१.५०	१६०.१२४	३२.१४०	१९२.२६४	२७.४१	५४.०२
२३	अकोला /वाशीम	८२७.१०	१८९.४२६	३२.४५७	२२१.८८३	२६.८३	६८.४९
२४	अमरावती	७५१.१०	१६४.३२६	२९.०६५	१९३.३९९	२५.७५	७०.३१
२५	यवतमाळ	८५७.१०	२९८.३०६	३१.१६७	३२९.४७३	३८.४०	निरंक
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	८९२.१८१	१२४.८२९	९३७.०१०	२९.८६	९९२.८२
२६	वर्धा	३८१.००	१५५.१०४	१३.१७७	१६९.८८१	४४.५९	निरंक
२७	नागपूर	५५४.००	२४४.८६१	४९.५५१	२९४.४९२	५३.१४	निरंक
२८	भंडारा /गोंदिया	३७१.३०	३६२.१४३	१२९.६७३	४९१.८९६	१३२.४६	निरंक
२९	चंद्रपूर	४७४.४०	१८९.५२६	८१.१७०	२७०.६९६	५७.०६	निरंक
३०	गडचिरोली	१८८.५०	५६.८१५	४४.९२२	१०१.७३७	५३.९७	निरंक
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	१००९.२४९	३१९.२९३	१३२८.५४२	६७.४७	०.००
	विदर्भ	५१०६.८०	१८२१.४३०	४४४.१२२	२२६५.५५२	४४.३६	९९२.८२
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	८९७६.३२२	१७३४.७९१	१०७११.११३	५९.३०	९९२.८२

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र. ८) = (३५.११ – रकाना क्र. ७) × निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१७ /प्रक्र-२११ /निवस-१ दि. ०२/०७/२०१८ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ३ (३)

(संदर्भ - परि. २.४.६)

राज्य सरासरी ६०.३३% च्या तुलनेत जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमतेप्रमाणे जिल्हानिहाय अनुशेष

सदर जोडपत्र हे मजनिप्रा अधिनियमाच्या कलम २०(१)(ख) अन्वये दिले आहे. मा. राज्यपाल यांच्या निदेशानुसार सध्या वर्ष १९९४ च्या राज्य सरासरीवर म्हणजेच ३५.११% यावर (६०.३३% या अलीकडील वर्षाच्या म्हणजेच जून २०१७ अखेरच्या राज्य सरासरीवर नव्हे) आधारित अनुशेष दूर करण्याचे नियोजन आहे.

(क्षेत्र हजार हे. आणि रक्कम रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रक्कम रु. १,५०,८२३ प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८	९
१	मुंबई							
२	मुंबई उपनगर							
३	ठाणे	१४८.४३	६६.५७३	१२.८९१	७९.४६४	५३.५४	१०.०८	१५२.०३
४	पालघर	१४९.३७	१०६.८६४	११.१५५	११८.०९९	८३.४८	निरंक	०.०
५	रायगड	१८८.६०	८९.२५३	१३.७०८	१०२.९६१	५४.५९	१०.८२	१६३.१९०
६	रत्नागिरी	२४७.००	८०.३०२	१२.२६३	९२.५६५	३७.४८	५६.४५	८५१.३९०
७	सिंधुदुर्ग	१५३.००	६४.३८७	१७.२५०	८९.६३७	५३.३६	१०.६७	१६०.९३
	कोकण विभाग	८७८.४०	४०७.३७८	६७.२६७	४७४.६४५	५४.०४	८८.०२	१३२७.५४
८	नाशिक	८९६.८०	३९४.५४१	११३.५५९	५०८.१००	५६.६६	३२.९३	४९६.६६
९	धुळे	४४६.८१	१५८.८३७	६४.३५०	२२३.१८७	४९.९५	४६.३७	६९९.३७
१०	नंदुरबार	२८६.०९	११६.९३३	४६.३३२	१६२.४५५	५६.७८	१०.१४	१५२.९३
११	जळगाव	८५२.३०	४४५.७२३	५९.५६८	५०५.२९१	५९.२९	८.८९	१३४.०८
१२	अहमदनगर	११७५.९०	६५४.६३५	१३१.९५८	७८६.५९३	६६.८९	निरंक	०.०
	नाशिक विभाग	३६५७.९०	१७६९.८६९	४१५.७५७	२१८५.६२६	५९.७५	९८.३३	१४८३.०४
१३	पुणे	१८९.५०	७४२.९९०	१६.२१७	८३९.२०७	८५.५०	निरंक	०.०
१४	सातारा	५८४.६०	३९२.५९८	१०.११८	४८२.७९६	८२.५७	निरंक	०.०
१५	सांगली	५९२.८०	४७६.२११	५५.९९०	५३२.२०१	८९.७८	निरंक	०.०
१६	सोलापूर	१०८५.८०	८०८.५२६	१७.०४९	९०५.५७५	८३.४०	निरंक	०.०
१७	कोल्हापूर	४९८.३०	६३६.८३३	१८.३५२	६५५.९८५	१५६.६३	निरंक	०.०
	पुणे विभाग	३६६३.००	३०५७.९५८	३५७.७२६	३४९४.८८४	९३.२३	०.०	०.०

(क्षेत्र हजार हे. आणि रक्कम रु. कोटी)

अ. क्र.	जिल्हा	निव्वळ पेरणी क्षेत्र	जून २०१७ पर्यंत निर्मित क्षमता (प्र.र.स.)			रकाना ३ नुसार निर्मित क्षमतेची टक्केवारी	सिंचन अनुशेष (प्र.र.स.)	अनुशेषाची रक्कम रु. १,५०,८२३ प्रति हे. (प्र.र.स.)
			राज्यस्तर	स्थानिक स्तर	एकूण			
१	२	३	४	५	६ (४+५)	७	८	९
	उर्वरित महाराष्ट्र	८९९९.३०	५२३४.४०४	८४०.७५०	६०७५.१५४	७४.०९	१८६.३५	२८९०.५८
१८	औरंगाबाद	७०२.००	२३४.२६२	१०२.८७४	३३७.१३६	४८.०३	८६.३७	१३०२.६६
१९	जालना	६०९.२०	१७०.०९१	७९.८४४	२४९.९३५	४९.०३	११७.५९	१७७३.५२
२०	परभणी	५०२.६०	३९२.३७६	१३.५३६	४०५.९९२	८०.७६	निरंक	०.०
२१	हिंगोली	३४७.३०	१००.२९१	११.७३५	११२.०२६	३२.२६	९७.५०	१४७०.५२
२२	बीड	८२८.६०	३२७.९८२	११८.९६९	४४६.९५१	५३.८४	५३.७४	८९०.५२
२३	नांदेड	७२८.३०	३६७.६१९	३४.६५५	४०२.२७४	५५.२३	३७.१०	५५९.५५
२४	उस्मानाबाद	५३६.९०	२२०.१९०	७३.४४८	२९३.६३८	५४.७७	२९.७९	४४९.३०
२५	लातूर	५०९.८०	१८३.९१८	६१.३४७	२४५.२६५	४८.८८	५७.४७	८६६.०८
	मराठवाडा विभाग	४७५५.९०	१९९६.७२९	४९५.६०८	२४९२.३३७	५२.४१	४७९.५५६	७२३२.८५
२६	बुलढाणा	७०९.५०	१६३.५७५	३७.०९७	२००.५९२	२८.५९	२२२.६२	३३५७.६२
२७	अकोला	४३५.००	९४.६७८	१२.९३९	१०६.८१७	२४.५६	१५५.६१	२३४६.९६
२८	वाशीम	३९२.१०	९६.९५९	२१.००६	११७.९६५	३०.०९	११८.५९	१७८८.६९
२९	अमरावती	७५९.९०	१६४.३२६	२९.४११	१९३.७३७	२५.७९	२५९.४०	३९१२.३५
३०	यवतमाळ	८५७.९०	३०३.४३०	३१.२७२	३३४.७०२	३९.०९	१८२.८६	२७५७.९५
	अमरावती विभाग	३१३७.६०	८२२.९६९	१३०.८४५	९५३.८१४	३०.४०	९३९.०८	१४१६३.४९
३१	वर्धा	३८९.००	१६२.४४०	१५.०३८	१७७.४७८	४६.५८	५२.३८	७९०.०९
३२	नागपूर	५४४.००	२४६.६१८	५२.३५२	२९८.९७०	५३.९७	३२.२५	५३१.६५
३३	भंडारा	१८०.४९	२३७.५२४	५५.८१४	२९३.३३८	१६२.५२	निरंक	०.००
३४	गोंदिया	१९०.८१	१३६.४५९	७५.५०४	२११.९६३	१११.०९	निरंक	०.००
३५	चंद्रपूर	४७४.४०	२०६.६७५	८३.५८८	२९०.२६३	६१.१९	निरंक	०.००
३६	गडचिरोली	१८८.५०	५६.८१५	४६.५२६	१०३.३४१	५४.८२	१०.३८	१५६.५५
	नागपूर विभाग	१९६९.२०	१०४६.५३०	३२८.८२२	१३७५.३५२	६९.८४	९८.०९	१४७८.२१
	विदर्भ	५१०६.८०	१८६९.४९९	४५९.६६७	२३२९.९६६	४५.६१	१०३७.०९	१५६४९.७०
	महाराष्ट्र राज्य	१८०६२.००	११००.६३२	१७९६.०२५	१०८९६.६५७	६०.३३	१७०३.००	२५६८५.९३

सिंचन अनुशेष (रकाना क्र.८) = (६०.३३ - रकाना क्र.७) × निव्वळ पेरणी क्षेत्र / १००

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१८/प्रक-१८३/निवस-१ दि. १०/०९/२०१९ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ४ (१)

(संदर्भ - परि. २.४.७)

**वर्ष २०१६-१७ मध्ये मार्च २०१७ अखेर सिंचन क्षेत्रात झालेला जिल्हानिहाय खर्च
(रु. कोटी)**

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
	मळखोविम, पुणे	
	उर्वरित महाराष्ट्र	
१	पुणे	८५.२३
२	सातारा	२७०.७७
३	सांगली	२३५.८०
४	सोलापूर	९६.९८
५	कोल्हापूर	४४.१७
६	अहमदनगर (अंशतः)	१४.२१
	भूसंपादन व न्यायलयीन प्रकरणे	२५.११
	अवशिष्ट कामे (उर्वरित महाराष्ट्र)	२२.७८
	सर्वेक्षण तरतूद	०.१८
	आर आर आर (उर्वरित महाराष्ट्र)	०.६४
	भूसंपादन व पुनःस्थापन लोक अदालत	२९.१६
	वेतन	२६३.५६
	एकूण उर्वरित महाराष्ट्र	१०८९.३९
	मराठवाडा	
७	उसमानाबाद (अंशतः)	०.१६
८	बीड (अंशतः)	५.५८
	भूसंपादन व न्यायलयीन प्रकरणे	६६.११
	अवशिष्ट कामे (मराठवाडा)	११.७८
	ठोक तरतूद	०.००
	भूसंपादन व पुनःस्थापन लोक अदालत	२.१९
	वेतन	७.८९
	एकूण मराठवाडा	१४.५१
	मळखोविम एकूण	११८३.९०
	गोमपाविम, औरंगाबाद	
	मराठवाडा	
९	औरंगाबाद	८१.०२
१०	जालना	३१६.१८
११	परभणी	२३.१३
१२	हिंगोली	३.९८
१३	नांदेड	२७१.७८

(रु. कोटी)

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
१४	लातूर	५६.९४
	बीड (अंशतः)	४७.२५
	उसमानाबाद (अंशतः)	१३५.९३
	गोदावरी खोरे बृहत् आराखडा	१.७५
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	१०९.४०
	अवशिष्ट कामे (मराठवाडा)	४५.३१
	सर्वेक्षणासाठी ठोक तरतूद	०.०३
	आरआरआर (मराठवाडा)	३.६४
	विस्तार व सुधारणा	१.६४
	प्रधान सचिव ठोक तरतूद	२०.०४
	एकूण मराठवाडा	१११८.०१
	उर्वरित महाराष्ट्र	
	अहमदनगर (अंशतः)	८९.४२
१५	नाशिक (अंशतः)	३३०.६५
	गोदावरी खोरे बृहत् आराखडा	२.५१
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	१०.४१
	अवशिष्टकामे (उर्वरित महाराष्ट्र)	६.८१
	सर्वेक्षणासाठी ठोक तरतूद	१.२५
	वेतन (कळवा, ठाणे)	१.१५
	आदिवासी (लाक्षेविप्रा, नाशिक)	०.००
	विस्तार व सुधारणा	६०.९३
	प्रधान सचिव ठोक तरतूद	८.५४
	एकूण उर्वरित महाराष्ट्र	५११.६७
	गोमपाविम एकूण	१६२९.६७
	विपाविम, नागपूर	
	नागपूर विभाग	
१६	नागपूर	१७९.९९
१७	भंडारा	३१४.६१
१८	गोंदिया	४६.२१
१९	चंद्रपूर	४१२.३०
२०	गडचिरोली	५३.५५२
२१	वर्धा	४३०.८६
	विस्तार व सुधारणा	२४.३६
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	१२.६५
	अवशिष्ट प्रदाने (नागपूर विभाग)	०.६७
	ठोक तरतूद (माल गुजारी तलाव)	२.५६
	अन्वेषण कामे	०.००
	आरआरआर	०.२०

(रु. कोटी)

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
	गोदावरी खोरे बृहत् आराखडा	२.००
	एकूण नागपूर विभाग	१४७९.९६
	अमरावती विभाग	
२२	अमरावती	५८३.९२
२३	अकोला	२९३.३२
२४	वाशिम	११७.७४
२५	बुलढाणा	८५४.९९
२६	यवतमाळ	३२९.५०
	विस्तार व सुधारणा	०.००
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	४०.९२
	अवशिष्ट प्रदाने	६.०८
	आरआरआर (अमरावती विभाग)	२.४२
	गोदावरी खोरे बृहत् आराखडा	१.७७
	एकूण अमरावती विभाग	२३०९.०५
	आदिवासी उप योजना	१०.९१
	सर्वेक्षण कामे ४७०९	२०.०६
	एकूण विपाविमं, नागपूर	३८९९.९८
	तापाविमं, जळगांव	
२७	जळगांव	१७५.६७
२८	धुळे	५३.६३
२९	नंदूरबार	२५.४७
	नाशिक (अंशतः)	१६.७३
	ठोक तरतूद (NPV)	०.००
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	५५.९०
	अवशिष्ट कामे	३९.२४
	सर्वेक्षण	९.७९
	आरआरआर	०.४८
	विस्तार व सुधारणा	१७.५२
	आदिवासी उपयोजना	५.१८
	आदिवासी उपयोजना (शासन)	०.००
	वि.पा.वि.महामंडळ, नागपूर यांचेकडून प्राप्त	७६.०२
	वेतन	५७.०४
	सचिव ठोक तरतूद	४.२२
	एकूण तापाविमं, जळगांव	५३६.८१
	कोपाविम, ठाणे	
३०	ठाणे	२५.३८
३१	रायगड	१६.५९
३२	रत्नागिरी	९८.७५

क्र.	जिल्हा	झालेला खर्च
३३	सिंधुदूर्ग	२०७.६८
	नाशिक (अंशतः)	२.११
	ठोक तरतूद	०.००
	अवशिष्ट कामे	०.००
	सर्वेक्षणासाठी ठोक तरतूद	०.००
	भूसंपादन व न्यायालयीन प्रकरणे	०.००
	वेतन	८६.८५
	आदिवासी उपयोजना (शासन)	०.००
	एकूण कोपाविम, राणे	४३७.३५
	महाराष्ट्र राज्य	७६०६.९२

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१८/प्रक्र-१८३/निवसं-१ दि. १०/०९/२०१९ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

जोडपत्र - ४ (२)*

(संदर्भ: परि २.४.७)

वर्ष २०१६-१७ मध्ये मार्च २०१७ अखेर वितरित केलेला निधी

(रु. कोटी)

विभाग	प्रारंभीची शिल्क	सन २०१५-१६ मध्ये शासनाकडून वितरित तरतुद			इतर स्रोतातून प्राप्त निधी	एकूण उपलब्ध निधी (२+५+६)	एकूण खर्च	शिल्क (७-८)
		योजनां- तर्गत	योजनेतर वेतनासाठी	एकूण (३+४)				
१	२	३	४	५	६	७	८	९
विदर्भ								
विपाविम	२३८५.०९	३६०६.०६	२०९.९५	३८१६.०९	०.००	६२०९.९०	३८१९.९८	२३८१.९२
एकूण	२३८५.०९	३६०६.०६	२०९.९५	३८१६.०९	०.००	६२०९.९०	३८१९.९८	२३८१.९२
मराठवाडा								
मकृखोविम	५३.९६	५०.५७	७.८९	५८.४६	०.००	१११.६२	१४.५१	१७.११
गोमपाविम	३६८.४६	१०८७.४८	१२५.७९	१२१३.२७	७.७६	१५८९.४९	१११८.०९	४७९.४८
एकूण	४२१.६२	११३८.०५	१३३.६८	१२७१.७३	७.७६	१७०९.९९	१२१२.५२	४८८.५९
उर्वरित महाराष्ट्र								
मकृखोविम	२७९.४६	९८७.७४	२६३.५६	१२५१.३०	०	१५३०.७६	१०८९.३९	४४९.३७
गोमपाविम	२३७.५२	४०८.३४	४१.०७	४४९.४९	०	६८६.९३	५११.६७	१७५.२६
तापाविम	३८७.५४	७६७.९४	५९.९३	८२७.०७	७८.००	१२९२.६१	५३६.८१	७५५.८०
कोपाविम	२०६.१०	४५७.७६	९३.४२	५५१.१८	६.१९	७६३.४७	४३७.३५	३२६.१२
एकूण	१११०.६२	२६२९.७८	४५७.१८	३०७८.९६	८४.९९	४२७३.७७	२५७५.२२	१६९८.५५
एकूण महाराष्ट्र	३९१७.३२	७३६५.८९	८००.८९	८१६६.७०	९९.९५	१२१७५.९८	७६०६.९२	४५६९.०६

सदर माहिती जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे पत्र क्र. मजनि-२०१८/प्रक्र-१८३/निवसं-१ दि. १०/०१/२०१९ अन्वये प्राप्त झाली आहे.

Annual Report: 2017-18

**Maharashtra Water Resources Regulatory Authority
Mumbai, Maharashtra**

CONTENTS

Foreword	45
Chapter 1 About MWRRA.....	47
1.1 Objectives.....	47
1.2 Functions	47
1.3 Organization	49
1.4 Staff Position.....	50
Chapter 2 Key activities	52
2.1 Entitlements	52
2.2 Bulk water tariff (2018-20)	53
2.3 Clearance of new water resources projects	53
2.4 Irrigation backlog	54
2.5 Bulk water audit workshop	56
2.6. Groundwater regulation	48
Chapter 3 Meetings and consultations	57
Chapter 4 Legal matters.....	58
Chapter 5 Participation in conferences	60
Chapter 6 Communication and outreach	62
6.1 Documents brought out	62
6.2 Website	63
6.3 Library	63
6.4 Implementation of Right To Information act	64
Chapter 7 Accounts and audit	65
Annexures	
1 Organizational Chart	66
2 Projects under 'Entitlement Programme'	67
3(1) District-wise backlog of potential created as on 30 June 2017 compared to state average of 35.11% as on 1 April 1994	70
3(2) District-wise backlog of potential created as on 30 June 2016 compared to state average of 35.11% as on 1 April 1994	72
3(3) District-wise backlog of potential created as on 30 June 2017 compared to current state average of 60.33%.....	74
4(1) District-wise expenditure incurred in irrigation sector during 2016–17 (as on March 2017)	76
4(2) Fund released in 2016-17 (as on March 2017)	80

ABBREVIATIONS

AIBP	-	Accelerated Irrigation Benefit Programme
BWT	-	Bulk Water Tariff
CGWB	-	Central Ground Water Board
EER	-	Entitlement, Enforcement & Regulation
GMIDC	-	Godavari Marathwada Irrigation Development Corporation
GSDA	-	Groundwater Surveys & Development Agency
HG	-	Higher Grade
ISWP	-	Integrated State Water Plan
KIDC	-	Konkan Irrigation Development Corporation
L.S.	-	Local Sector
M & R	-	Maintenance & Repairs
MIDC	-	Maharashtra Industrial Development Corporation
MJP	-	Maharashtra Jeevan Pradhikaran
MGW Act 2009	-	Maharashtra Groundwater (Development & Management), Act 2009
MKVDC	-	Maharashtra Krishna Valley Development Corporation
MPCB	-	Maharashtra Pollution Control Board
MWRRA	-	Maharashtra Water Resources Regulatory Authority
MWSIP	-	Maharashtra Water Sector Improvement Project
NABARD	-	National Bank for Agriculture and Rural Development
NGOs	-	Non-Governmental Organizations
NMR	-	North Maharashtra Region
RBA	-	River Basin Agency
RRR	-	Repairs, Renovation and Restoration
SG	-	Selection Grade
SGA	-	State Ground Water Authority
SOPPECOM	-	Society for Promoting Participative Eco-system Management
SRE	-	Standard Rabi Equivalent
S.S.	-	State Sector
TIDC	-	Tapi Irrigation Development Corporation
VIDC	-	Vidarbha Irrigation Development Corporation
WALMI	-	Water & Land Management Institute, Aurangabad
WCD	-	Water Conservation Department
WRD	-	Water Resources Department
WSSD	-	Water Supply and Sanitation Department
WUAs	-	Water User Associations
WWRC	-	Watershed Water Resources Committee

FOREWORD

A scarce natural resource, water is fundamental to life, livelihood, food security and sustainable development. Its abundance and efficient management enhance the quality of life and its scarcity, mismanagement and wrong planning impact acutely /adversely on all living begins. Water resources are of great importance to the people of Maharashtra in many ways like to sustain a rural livelihood.

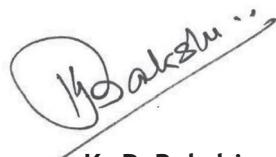
In spite of large investments and policy reforms, a large area in Maharashtra is still under water stress. The water resource of the state some state specific concerns and challenges viz. demand supply gap, wide temporal and spatial variation in availability of water, a big gap

between potential created and being utilized, exploitation of groundwater without any recharge obligations, inadequate treatment on urban sewage, encroachment on natural water bodies and drainage channels etc.

The Government of Maharashtra took a visionary decision to establish a regulatory body in the water sector. The Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) was constituted in 2005 with the objective of regulating, facilitating, & ensuring judicious, equitable and also sustainable management, allocation and utilization of water resources in the State. Besides the surface water resources, groundwater also contributes significantly to the State's agricultural production as well as the drinking water needs of the rural and urban population. However, the unregulated use of groundwater is posing serious challenges in its sustainability. The State Government notified the Groundwater (Development & Management) Act, 2009 in December 2013 and the MWRRA has been entrusted with the responsibility to act as the State Ground Water Authority (SGWA) since June 2014.

As per the provisions in section 20 (1) (a) of the MWRRA Act 2005, MWRRA is required to prepare an annual report and forward it to the State Government. The present report brings out a summary of the major activities carried out by the MWRRA during the period April 1, 2017 to March 31, 2018. These include monitoring the removal of irrigation backlog, policy for clearance under section 11(f) of MWRRA Act, 2005 for Water Resources Project under change of scope, finalization of the criteria for Bulk Water Tariff (2018-2020) for agriculture, domestic and industries use and criteria for distribution of surface water entitlement by River Basin Agencies for domestic and industrial use. Among the water disputes handled by the Authority, the cases of equitable distribution of water within the sub-basins are predominant.

This Report is brought out both in Marathi and English in the printed and electronic formats for the benefit of all stakeholders. Any suggestions and comments are welcome.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "K. P. Bakshi". The signature is fluid and cursive, with a small arrow-like flourish at the end.

K. P. Bakshi
Chairperson

**MAHARASHTRA WATER RESOURCES REGULATORY AUTHORITY,
MUMBAI, MAHARASHTRA**

AUTHORITY MEMBERS

Shri K.P. Bakshi
Hon'ble Chairman

Dr. S. T. Sangale
Hon'ble Member
(Eco)

Shri. V. J. Tiwari
Hon'ble Member
(Law)

Shri. V. M. Kulkarni
Hon'ble Member
(WR-Eng)

Chapter 1

ABOUT MWRRA

1.1 Objectives

The Maharashtra Water Resources Regulatory Authority (MWRRA) was established as per the provisions in section 3 of the MWRRA Act, 2005 vide notification dated June 8, 2005. The mandate given to the Authority is to regulate water resources within the state, facilitate and ensure judicious, equitable and sustainable management, allocation and utilisation of water resources, fix the rates for use of water for agriculture, industrial, drinking and other purposes and matters connected therewith or incidental thereto.

Besides regulating surface water resources of the State, MWRRA has also been entrusted with the responsibility of development and management of the Groundwater resources of the State as per the Maharashtra Groundwater (Development and Management) Act, 2009 [MGW Act, 2009] which came into force on June 1, 2014 as per Section 3 of the said Act. The MGW Act 2009 has been enacted to facilitate and ensure sustainable, equitable and adequate supply of groundwater of prescribed quality for various category of users, through supply and demand management measures, protecting public drinking water sources and to establish the State Groundwater Authority and District Level Authorities to manage and regulate with community participation, the exploitation of groundwater within the State.

MWRRA is thus also functioning as State Groundwater Authority for the State of Maharashtra.

1.2 Functions

- 1.2.1 The key powers and functions of the Authority as per Section 11 of the MWRRA Act, 2005 read with MWRRA (Amendment and Continuance) Act, 2011 and MWRRA (Amendment) Act, 2016 are as follows:
- (i) to determine the criteria for the distribution of Entitlements by the River Basin Agencies, within each category of use, on such terms and conditions as may be prescribed, after sectoral allocation is made by the State Government and monitoring the issuance of entitlement;
  - (ii) to determine the priority of equitable distribution of water available at the water resources project, sub-basin and river basin levels during periods of scarcity;
  - (iii) to share the distress in the river basin of sub-basin equitably, the water stored in the reservoirs on the basin or sub-basin as the case may be, shall be controlled by the end of October every year in such way that, the percentage of utilizable water,

- including *kharif* use, for all reservation shall approximately be the same;
- (iv) to establish a water tariff system, and to fix the criteria for water charges at sub-basin, river basin and state level after ascertaining the views of the beneficiary public, based on the principle that the water charges shall reflect the full recovery of the cost of the irrigation management, administration, operation and maintenance of water resources project;
  - (v) to administer and manage inter-state water resources apportionment on river systems of the state;
  - (vi) to review and clear water resources projects proposed at the sub-basin and river basin level to ensure that a proposal is in conformity with the Integrated State Water Plan and with regard to the economic, hydrologic & environmental viability and where relevant state's obligations under Tribunal Awards;
  - (vii) to lay down the criteria for modification in entitlements for the diversion, storage and use of the surface and sub-surface water of the state;
  - (viii) to enforce the decisions or orders issued under this act; and
  - (ix) to promote efficient use of water, to minimize the wastage of water and to fix reasonable use criteria for each category of use;
- 1.2.2 Further, under section 12 and 14 certain mandatory functions and the responsibilities have been entrusted upon MWRRA.
- 1) As per section 12 (2) of the act, the authority shall recognise the policy of empowering River Basin Agencies in accordance with the State Water Policy, as per section 12 (3) of the act, the authority shall, in accordance with the State Water Policy, co-ordinate with all relevant state agencies to implement a comprehensive hydro-meteorological data system for the state.
  - 2) As per section 12 (4) of the act, the authority shall, in accordance with State Water Policy, promote and implement sound water conservation and management practices throughout the state.
  - 3) As per section 12 (5) of the act, the authority shall support and aid the enhancement and preservation of water quality within the state in close co-ordination with the relevant state agencies and in doing so the principle that 'the person who pollutes shall pay' shall be followed.
- 1.2.3 To monitor the implementation of removal of irrigation backlog as per Governor's Directive [section 21 (1) of the act]. This responsibility is to be exercised while clearing new projects [section 11 (f) of the act] and in ensuring that the manpower available with the Water Resources Department of the State Government is used for survey, planning and detailed design of the projects in backlog affected areas so that new projects can be taken up for

construction in time, for removal of backlog [section 21 (2) of the act].

- 1.2.4 To perform as the Dispute Resolution Appellate Authority in cases of disputes pertaining to issuance or delivery of water entitlements as per section 22 of the act.
- 1.2.5 The prominent functions entrusted to the MWRRA as the State Groundwater Authority as per various sections of the MGW Act, 2009 are as follows;
- (i) to notify or de-notify any watershed or aquifer area for the purpose of MGW Act, 2009 after receiving recommendations from the Groundwater Surveys & Development Agency [GSDA].
  - (ii) to prohibit drilling of deep-wells as well as withdrawal of groundwater from the existing deep-wells within the notified and non-notified areas either for agricultural or industrial use.
  - (iii) to ensure registration of all the owners of wells both in notified and non-notified areas and monitor compulsory registration of drilling rig owners and operators.
  - (iv) to take such measures as may be necessary for the protection and preservation of water quality of drinking groundwater sources within notified and non-notified areas in consultation with GSDA and District Authority.
  - (v) to refrain the polluters from polluting the groundwater sources and to take measures to restore the quality of water to the prescribed standard at the cost of polluters.
  - (vi) to bring out Groundwater Use Plan and Crop Plan (based on the former) through participation of stakeholders such as Watershed Water Resources Committees and the Panchayat.
  - (vii) to identify the recharge worthy areas in consultation with GSDA & CGWB and to issue necessary guidelines for rainwater harvesting to recharge the groundwater.
  - (viii) to constitute Watershed Water Resources Committee for the notified area.
  - (ix) to perform the function of Appellate Authority in the matter related to groundwater development, regulation and management.
  - (x) to issue guidelines to dis-incentivise the groundwater user for taking water intensive crops.
  - (xi) to take steps for promotion of Mass Awareness and Training Program for WWRC and stakeholders on rainwater harvesting and artificial recharge to the groundwater through Government Agencies, NGOs, active volunteer organisations etc.

1.3 Organization

- 1.3.1 As per the Section 5 of the MWRRA (Amendment) Act, 2016, the Authority consists of

a Chairperson and four Members appointed by the Governor of Maharashtra on the recommendation of the Selection Committee. The Chairperson of the Authority is usually of the rank of the Chief Secretary to the State Government or equivalent thereto or retired high court Judge. One Member is an expert from the field of water resources engineering, one from the field of water resources economics, one from the field of groundwater management and one from the field of law.

During the period 2017-18 the authority was headed by

Shri K.P. Bakshi as the Chairman since 16.05.2017;

Shri V.M. Kulkarni, Member (WR Engineering) since 16.05.2017;

Dr. S. T. Sangle, Member (WR Economics) since 09.01.2018 and

Shri V. J. Tiwari, Member (Law) since 09.01.2018.

The Organisational Chart of the Authority is shown at **Annexure 1**.

- 1.3.2 The Section 4 (1) (d) of the MWRRA Act, 2005 enables the State Government to appoint five Special Invitees, one from each river basin area for a period of three years to assist the authority in taking policy decisions. In reporting period i.e. 2017 - 18 only two viz., Shri A. K.D. Jadhav for KIDC, Thane (1 October 2014 to 30 September 2017) and Shri Ram Bhogle is working for GMIDC, Aurangabad (18 August, 2016 to 17 August, 2019)

1.4 Staff Position

- 1.4.1 There are in all 38 sanctioned posts both on regular establishment and on contract basis.

Sr. No.	Posts	Sanctioned Posts	
		Regular	Contract
1	Secretary	1	-
2	Director	2	-
3	Deputy Director	2	2
4	Accounts Officer (Class - I)	1	-
5	Assistant Director	3	2
6	Personal Assistant	3	-
7	Section Officer	1	1
8	Steno (SG)	1	1
9	Steno (HG)	-	2
10	Clerical Assistant	-	2
11	Accounts Assistant	-	1
12	Cashier	-	1
13	Receptionist	1	-

Sr. No.	Posts	Sanctioned Posts	
		Regular	Contract
14	Driver	3	1
15	Peon	-	5
16	Sweeper	-	1
17	Cleaner	-	1
		18	20

The posts sanctioned on regular basis can also be made either on deputation or filled on contract basis or also on a lower scale as per the requirement.

* Post indicated in S.No. 2,3,6,10,12 are redirected vide Office order No. मजनिप्र /आस्था / पदनिर्देशन /२०१० /३९२ दिनांक 3 July, 2017 of MWRRA as follows:

- 1) Director to Registrar - 1 no.
- 2) Section Officer to Administrative officer - 1 no.
- 3) Dy. Director to Dy. Director (Law) - 1 no.
- 4) Personal Assistant to P.S. to the Chairman - 1 no.
- 5) Clerical Assistant to Assistant Desk officer - 1 no.
- 6) Cashier to Clerk cum Typist - 1 no.

Chapter 2

KEY ACTIVITIES

2.1 Entitlements

- 2.1.1 The term ‘Entitlement’ is any authorisation by any River Basin Agency (RBA) to use the water. The criteria for distribution of entitlements to be issued by the concerned RBA to various categories of use are decided after the sectoral allocation is made by the State Government. Equitable distribution of water for irrigation is being achieved through the ‘Entitlement Programme’ jointly with the Water Resources Department. According to Section 31A of the MWRRA (Amendment and Continuance) Act, 2011 the term ‘Entitlement’ shall apply to those areas which comply with all relevant provisions, including delineation under Maharashtra Management of Irrigation Systems by Farmers (MMISF) Act, 2005. In order to include, an irrigation scheme under the Entitlement Programme, the pre-requisite is that the WUA should be in a position to takeover irrigation management. Installation of the flow measuring device at the head of the water supply channel /minor in the WUA area is the prime requirement.
- 2.1.2. By the year 2006-07, 256 projects were taken up under the World Bank assisted Maharashtra Water Sector Improvement Project (MWSIP). The number of WUAs covered including those under 25 non-MWSIP projects were 1368. During the year 2017-18, the Entitlement Programme was not extended to any new project as no proposal for inclusion in the Entitlement Programme was received from Irrigation Development Corporations complying the pre-requisites stipulated in MMISF Act, 2005 [Under sections 5, 6, 8, 22(1) & 23(1)]. Table 1 shows the region-wise distribution of the irrigation projects included in the Entitlement Programme.

Table 1

Project category	Konkan	Nasik	Pune	Marathwada	Amravati	Nagpur	Total
Major	1	4	5	1	1	3	15
Medium	0	3	2	2	2	4	13
Minor	26	24	44	47	42	45	228
Total	27	31	51	50	45	52	256

Annexure 2 provides the details of the projects under the Entitlement Programme. The MWRRA enforces, monitor and regulates irrigation entitlements in accordance with Section 11 (o) of the MWRRA Act 2005. In order to check the delivery of the entitlement during

rotation, Regulators from WRD are appointed by the MWRRA to visit and keep a record of each irrigation rotation.

2.2 Bulk Water Tariff (2018-20)

As required by Section 11(u) of the Act, the Authority is required to review and revise the water charges every three years. The criteria for the first Bulk Water Tariff (BWT) for the period 2010-13 were already determined by the Authority. The exercise towards determination of BWT for 2013-16 was initiated in June 2011.

GoM, WRD extended existing tariffs from time to time up to further order. As per the provisions in the Act and in consultation with the stakeholders, authority has finalized Bulk Water Tariff for the year 2018-2020 vide its order dated 11 Jan. 2018. The revised tariff is applicable from February 1, 2018 and will be increased by 10% per year till June 2020.

Other significant features of this tariff order are:

- 2.2.1 In order to reduce the tariff gap between flow irrigation and lift irrigation schemes the Authority, in consultation with the stakeholders, have distributed 81 % electricity charges of lift schemes on all the water users. Thus, the farmers of government lift schemes, will require to pay tariff equal to applicable tariff of flow irrigation plus 19 % expenditure (electricity charges, M & R cost and operation cost of the headworks of lift schemes) of the Lift Irrigation Schemes.
- 2.2.2 The authority, having considered the provision in Section 11 (d) of the Act, and with an intention to promote efficient use, encourage water conservation and to discourage wastage of water, has made applicable increasing block tariff system to domestic and industrial sector i.e. assessment at higher rates for water use exceeding the norm-based permissible water use.

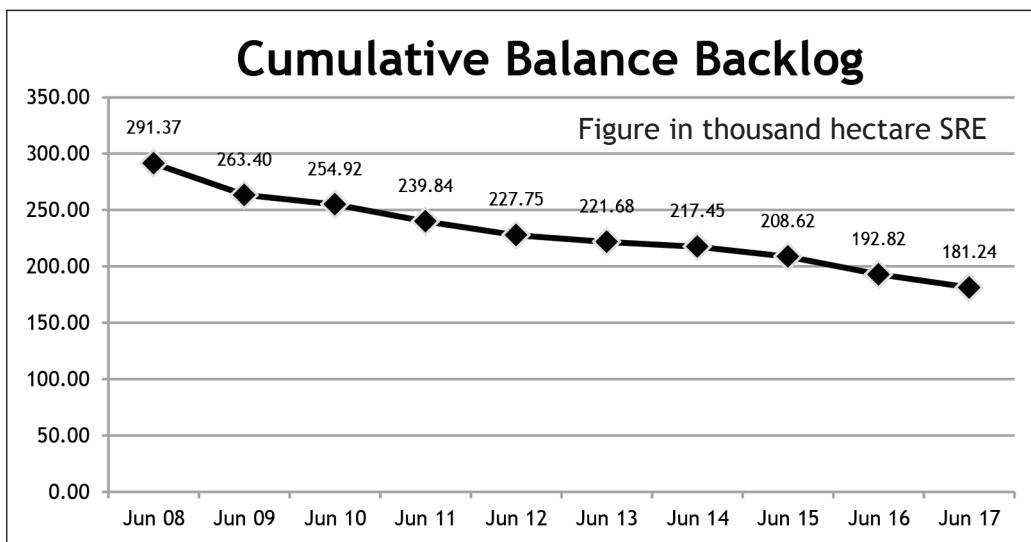
2.3 Clearance of New Water Resources Projects

- 2.3.1 Under Section 11(f) of the MWRRA Act, the Authority is to review and clear water resources projects proposed by RBAs after ensuring that a proposal is in conformity with the Integrated State Water Plan (ISWP) and also with regard to the economic, hydrologic and environmental viability and where relevant, on the State's obligations under Tribunals, Agreements, or Decrees involving inter-state Entitlements.
- 2.3.2 During the year 2017-18, one project (Gunjavani Irrigation Project Tal. Velhe Dist. Pune) which has undergone scope change was accorded clearance under Section 11 (f) of the Act for Revised Administrative Approval proposal.

2.4 Liquidation of Irrigation Backlog

- 2.4.1 The district-wise backlog in the State's Irrigation Sector (physical & financial) prevailing as on 1 April 1994 was assessed in terms of physical (irrigation potential creation) and financial (corresponding financial requirement) backlog Indicators by the Backlog Committee. The financial backlog as of 1 April 1994 was Rs. 7418 crore which was reconciled in the year 2000 to Rs. 6618.37 crore. The directives issued by the Hon'ble Governor since 2001 have resulted in the liquidation of the financial backlog in all the districts of the State by March 2011. It was expected that the physical backlog in all the districts would also be removed pari-passu with the removal of the financial backlog. However, due to inflation, time and cost overruns, the achievement in the liquidation of the physical backlog does not commensurate with the expectation.
- 2.4.2 The requisite information to assess the progress in liquidation of backlog viz. irrigation potential created up to June 2017, cost per hectare to be considered for computing financial requirement for creation of balance irrigation potential, expenditure during the fiscal year 2016-17 on irrigation and the actual release of funds made under various heads, as received from WRD, Mantralaya, Mumbai's letter No. मजनि-२०१७/प्रक्र-२११/निवसं-१ dated 10 January, 2019 are shown as **Annexure 3(1), 3(3), 4(1) and 4(2)**.
- 2.4.3 During the year 2016-17 (up to June 2017), an irrigation backlog of 11.58 thousand hectare in SRE was removed from three irrigation backlog districts of the State viz. Buldhana, Akola (including Washim) and Amravati. Thus, a physical backlog of 181.24 thousand hectare in SRE is still remaining from these three districts of Amravati Division [**Annexure 3 (1)**] as on June 2017. As of June 2016, there was an irrigation backlog of 192.82 thousand hectare (SRE) in these three districts [**Annexure 3 (2)**].
- 2.4.4 Out of the 102 projects identified for backlog removal, 41 projects are completed and out of on-going projects, gorge filling has been done on 22 Projects, by the end of June 2017.
- 2.4.5 As per the directives of the Hon'ble Governor, the MWRRA since 2008-09 is monitoring the backlog removal on a quarterly basis by evaluating the progress of on-going projects in the Amravati Division and submitting reports to the Hon'ble Governor. During the reporting year, MWRRA has submitted four quarterly reports to Hon'ble Governor and also attended the meetings held at the Hon'ble Governor's Office. The main objective of this exercise is to monitor the removal of the physical backlog.

- 2.4.6 The year-wise pace of removal of the physical backlog and the balance backlog in the Amravati Division are shown in Figure 1;

Figure 1:
The year-wise target, balance backlog in the Amravati Division

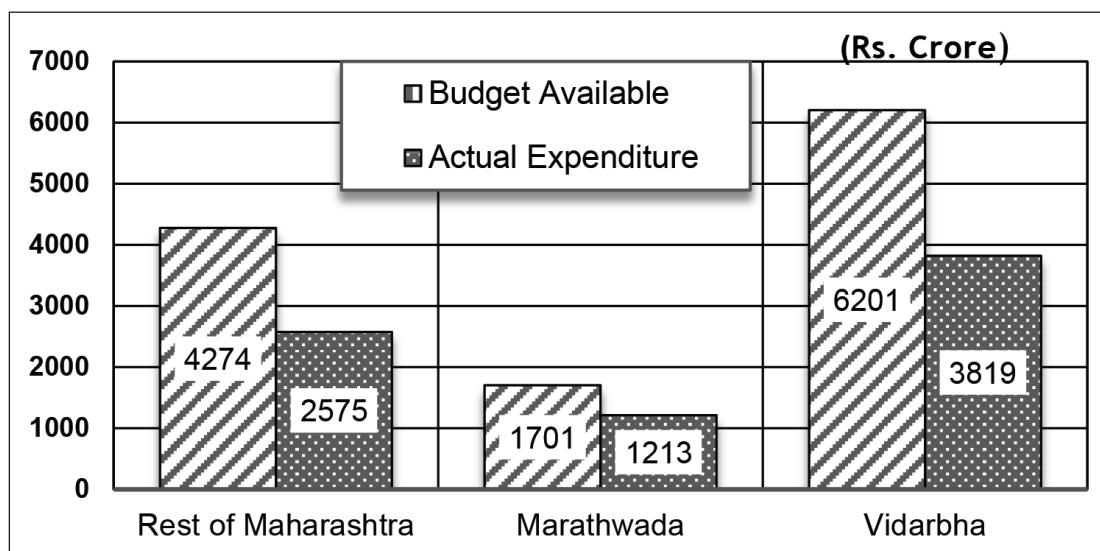
On average, during the last seven years, the pace of physical backlog removal is in average 8370 ha (SRE) per year. If the balance physical backlog is planned to be removed the upcoming 5 years, the pace of creation of potential needs to be enhanced to about in average 37000 ha SRE per year.

- 2.4.7 As per the Section 20 (1) (b) of the MWRRA Act, "Such annual report shall include an Annexure containing irrigation backlog of each district based on the State Average Rabi equivalent irrigation potential District-wise sown area, standard Rabi equivalent irrigation potential from State sector and local sector schemes, percentage of irrigation potential to the sown area, percentage less than the State average, backlog in hectare for the latest year for which the data is available, and every year thereafter, physical backlog worked out on the basis of State average and financial backlog based on the latest schedule of rates." In pursuance of the above, the Authority has compiled district-wise backlog statistics (physical and financial) on the basis of State average of potential created on SRE basis to the net sown area of 60.33% as on June 2017 [see Annexure 3(3)]. However, as per Hon'ble Governor's Directives, presently the backlog based on the State average of 1994 i.e. 35.11% is being liquidated and not that based on State average of the latest year (June 2017) i.e. 60.33%. It reveals that in spite of State Government efforts back wages have increased to almost double. Government has to think to meets the back wages gap.

- 2.4.8 Further as per Section 20 (1) (c) of the MWRRA Act, "Such report shall also include Annexure

showing District-wise and Region-wise yearly expenditure incurred on the Irrigation Sector and cumulative figures up to the latest year for which data is available and every year thereafter." The information containing district-wise expenditure incurred up to March 2017 in the irrigation sector is given in **Annexure 4 (1)**. Also, the funds released under various heads to Regions & Irrigation Development Corporations are given in **Annexure 4 (2)**. The Region-wise expenditure incurred in 2016-17 up to March 2017 in the Irrigation Sector is shown in Figure 2.

The budget available includes previous unspent balance with the Irrigation Development Corporations plus outlay sanctioned during the year 2016-17.

Figure 2:
Region-wise budget provision and actual expenditure in 2016-17

- 2.5 One day Workshop on Bulk Water Auditing was organized at WALMI, Aurangabad. Member (WR Eng.) and Member (Eco.) actively participated in the workshop and sensitized the field officers on the subject matter, with relevant provisions in the Criteria dated September 22, 2017.

2.6 Groundwater Regulation

- 2.6.1 As per Section 17 of the MGW Act 2009, the State Government has constituted the District Authorities in all districts of the State barring two districts viz. Mumbai and Mumbai Suburban.

As per the MWRRA (Amendment) Act 2016, the post of the Member (Groundwater) has been created for the implementation of the various functions of the Act.

Chapter 3

MEETINGS AND CONSULTATIONS

- 3.1 Authority's policy decisions in the matters of bulk water tariff, water entitlements, project clearance, etc. are based on consultations with the stakeholders, experts, invitees, civil society representatives, NGOs active in the water sector, WUAs, etc. A range of information/ data related to the water sector is collected and compiled from various departments like Water Resources, Water Supply & Sanitation, and Environment. Records of the key recommendations/ suggestions made during these meetings/consultations are kept by the Authority. The consultations are found to be useful in deciding further course of action, drafting policies in a more inclusive way.

3.2 Meetings with other Agencies

During the year 2017-18, following meetings were held:

Date	Subject / Organization/ Individuals
30 May, 2017	Meeting with Secretary (WRM and CAD), WRD on review and revision of bulk water tariff.
6 July 2017	Meeting with the Principal Secretary (WRD & P), Secretary (WRM & CAD), Secretary (Project Coordination), WRD and representative of KPMG India Pvt. Ltd. on appointment of Consultancy firm for advising MWRRA on various matters. (Appointment of KPMG India Pvt. Ltd)
28 July 2017	Meeting with SE, DSO, Nashik and SE, Data collection, Planning and Hydrology Circle, Nashik on Development of State Hydro Metrological information data base supports.
23 and 24 August 2017	Meeting with the stakeholders and the experts in the field to determine the Criteria for distribution of surface water entitlements in domestic and industrial sector.
6 September 2017	Meeting with Executive Director, MKVDC, Pune and Chief Engineer, WRD, on clearance to the proposal under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 of change of scope of Gunjavani Project Tal. Velhe Dist. Pune for revised administrative approval.
6 November, 2017	Meeting with Australian delegation in Hotel Taj, Mumbai on Maharashtra - South Australia Water (Amstrad) delegation meeting for knowledge sharing in water sector.

Chapter 4

LEGAL MATTERS

- 4.1 MWRRA is a quasi-judicial body. The Authority is having adjudicatory functions in its original as well as appellate jurisdictions. The Petitions arising out of Authority's power under Section 11, 12 and 14 are under its original adjudicatory powers to issue certain Orders and the directions. As per Section 22(1) of MWRRA Act, 2005 the Government has appointed Primary Dispute Resolution Officers (PDRO) vide WRD's GR dated 25 August 2009 for resolving disputes with regards to the issuance or delivery of water Entitlements. Section 22(3) of the Act authorizes the Authority to act as an 'Appellate Body' in case the aggrieved parties approach against the PDRO's decision. In view of the responsibility pertaining to dispute resolution, the High Court also directs the petitioners, plaintiffs to approach the Authority for the redresses of their grievances.
- 4.2 During the year 2017-18, ten petitions/applications were received before MWRRA as follows. Out of these six were finally disposed of up to March 31, 2018. The abstract of applications pending at the beginning of the year, applications received during the year and applications disposed of during the year are as under

Application pending as on 1st April, 2017	Application received during 2017-18	Applications disposed of during the year	Applications pending as on 31st March 2018
6	10	12	4

- (1) In the matter of releasing water in the Bhima river from the Ujjani reservoir (Case No.2/2017) - Disposed;
- (2) In the matter of closure of wells in the influence area of Public Drinking Water Sources in village Pathare Tal. Rahuri Dist. Ahmednagar (Case No.3/2017) - Disposed;
- (3) Review of Mendhegiri Godavari Study Group Report for equitable distribution of water in Upper Godavari Sub-Basin (Case No. 4/2007) - Pending;
- (4) In matter of the proposal of changing Planned Canal System of Gunjawani Project by Closed Pipe Line (Case No. 5/2007)- Disposed;
- (5) In matter of the proposal of changing Planned Canal System of Gunjawani Project by Closed Pipe Line (Case No. 6/2007) - Disposed;
- (6) Appeal against the Order passed by District Authority and SDO, Morshi in the matter of permission for a new well in over-exploited area of Mauje Ahmedpur and Mauje

Kopara Taluka Morshi Dist. Amravati (Case No.7/2017) - Pending ;

- (7) In the matter of petition filed by Adv. Ashish Jaiswal, Ramtek Dist. Nagpur as regards making provision of water for Irrigation Purpose by curtailing the use of water from Pench Project Complex by Nagpur Municipal Corporation (Case No.8/2017) - Pending;
- (8) In the matter of petition against the order of PDRO regarding equitable distribution of water to the farmers of Bhalvane Branch No. 2 of Nira RBC under Section 12(6) of MWRRA Act (Case No.9/2017) - Disposed;
- (9) In the matter of fixation of Tariff for contaminated water supplied to MAHAGENCO for Nashik Thermal Power Plant, Eklhare (Case No.1/2018) - Disposed ;
- (10) In the Matter of procedure of calculating district wise backlog in Irrigation sector (Case No.2/2018) - Closed for the order.

Hearings were conducted and daily proceedings (Rojnama) were issued.

Chapter 5

PARTICIPATION IN CONFERENCES

In order to keep abreast of the latest water related policies, strategies, new knowledge in water resources development, management, technologies, governance and regulations, the Chairman, the Members and officers of the Authority actively participate in various State and national level seminars /conferences /workshops /meetings. Participation in such events enables the sharing of knowledge, learning from others' experiences, and provides a networking opportunity.

A list of conferences/ workshops attended by the Officers of the Authority during 2017-18 is as below:

Sr.	Name of the event, venue and dates	Name of the Officers
1	State Ground Water Authorities, New Delhi (01.06.2017)	Dr. Suresh Kulkarni, Secretary
2	Every thing about Water, New Delhi (29.06.2017 to 01.07.2017)	Shri K. P. Bakshi, Chairman
3	Workshop on Hydrology forecasting of flood and Water Management, New Delhi (03.08.2017)	Shri K. P. Bakshi, Chairman and Dr. Suresh Kulkarni, Secretary
4	Inauguration of AICE 2017 Conference organised by American Water Work Association, Mumbai (10.11.2017)	Shri K. P. Bakshi, Chairman
5	Inauguration Water Management Development Policy Workshop, Mumbai. (06.12.2017)	Shri K. P. Bakshi, Chairman
6	Water Management policy Development Workshop (6-7, December, 2017)	Shri K. P. Bakshi, Chairman and Shri V.M. Kulkarni, Member (WR Eng.)
7	International Seminar on Global Climate, WALMI, Aurangabad (14-15 December, 2017)	Dr. Suresh Kulkarni
8	Scarce (दुर्मिळ) Water Management, Sinchan Parishad, Parbhani (30-31 December, 2017)	Dr. Suresh Kulkarni
9	Draft revised guidelines of Ground Water @ CGWA, MoWR, New Delhi (09.01.2018)	Shri Kishor Deshmukh, Assistant Director
10	Third National Summit on 'Sustainable Water and Sanitization', Bangalore (18-19 January, 2018)	Shri S. D. Kulkarni, Director and Shri P. R. Thote, Assistant Director

Sr.	Name of the event, venue and dates	Name of the Officers
11	SWACH Jal Maharashtra (19.01.2018)	Shri K. P. Bakshi, Chairman
12	The Workshop on Bulk Water Auditing, WALMI, Aurangabad Organized by, Chief Auditor, Water & Irrigation, Maharashtra (24.01.2018)	Speaker - Shri V. M. Kulkarni, Member (WR Eng.) and Dr. S. T. Sangle, Member (Economics)
13	Conference on Bujal Manthan, Nagpur (16-17 February, 2018) Organized by Ministry of Water Resources, River Development and Ganga Rejuvenation, Government of India, New Delhi	Shri Vinodkumar J. Tiwari, Member (Law), Dr. S. T. Sangle, Member (Economics), Dr. Suresh Kulkarni, Secretary and Shri K.N. Deshmukh, Assistant Director (G.W.)
14	River Basin Management, Policies and Water Governance, Murray - Darling Basin Authority, Canberra, Australia (9-19 February, 2018)	Shri K. P. Bakshi, Chairman and Shri V.M. Kulkarni, Member (WR Eng.)
15	Water Management is a need of time पाणीव्यवस्थापण गरज काळाची विष्णुपूरी, नांदेड (16.03.2018)	Shri Vinodkumar J. Tiwari, Member (Law)
16	WOTR Awards Ceremony of Water Stewardship Project, Ahamadnagar (23.03.2018)	Shri K. P. Bakshi, Chairman

Chapter 6

COMMUNICATION AND OUTREACH

6.1 Documents Brought Out

Authority has been bringing out technical manuals/ approach papers/ regulations on the related topics from time to time. These documents are prepared through consultations with a wide range of stakeholders and in a manner as transparent as possible. The Authority so far has brought out the following documents:

- 1) Technical Manual for Fixing, Regulating and Enforcing the Entitlements in Irrigation Projects - January 2007,
- 2) Technical Manual for Preparation of State Water Plan for a Basin - April 2007
- 3) Guidelines on Powers & Functions of Regulators & Responsibility of Water Resources Department Officials - October 2007
- 4) Bulk Water Tariff Order (2010-13) - May 2011
- 5) Report on Public Consultation Process for Determination of Criteria for Bulk Water Tariff Order (2010-13) - August 2011
- 6) Final Criteria for Distribution of Entitlements by River Basin Agencies for Domestic & Industrial Uses (English) - November 2012,
- 7) Conduct of Business Regulations with Fees and Charges, 2010 (English and Marathi) - 2013
- 8) Tariff (Criteria & Orders) with Fees and Charges Regulation 2010 (English and Marathi) - 2013
- 9) Policy for Project Clearance under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 - April 2015
- 10) Technical Manual for Fixing, Regulating and Enforcing the Entitlements in Irrigation Projects - May 2015
- 11) Model Performa for WUA's Annual Report - July 2015
- 12) Approach Paper : Status of Groundwater in Pune District (Marathi /English) - January 2016.
- 13) Policy for clearance under Section 11(f) of MWRRA Act, 2005 to Water Resources Projects under change scope-12 September 2017
- 14) Criteria for distribution of surface water entitlement by River Basin Agencies for domestic and Industrial uses-22 September 2017

- 15) Bulk Water Tariff Order (2018-2020) - 11 January 2018
- 16) Annual Reports (2006-07, 2007-08, 2008-09, 2009-10, 2010-11, 2011-12, 2012-13, 2013-14, 2014-15 and 2015-16).

6.2 Website

The website of the Authority (www.mwrra.org) was launched on 14 October 2008. It has three major sections viz. Tariff, Entitlements and Clearance of Projects besides other useful information (Figure 3). All the Orders, notifications and documents brought out by the Authority have been posted on its website and are freely available for download.

Figure 3 :
A screenshot of MWRRRA Homepage (Year 2017-18)

6.3 Library

The Authority has a modest collection of water-related technical books, journals, magazines and periodicals.

The process of acquiring new technical books and journals for the library was continued. During the year 2017-18, 39 new books were procured /received as a donation / complementary by others taking the tally of books to 489 books. Currently the Authority is subscribing to 9 journals/magazines for the library.

6.4 Implementation of Right to Information Act

- 6.4.1 The Right to Information Act, 2005 imposes the obligation on every public authority to provide information to the person seeking it. The Act exemplifies strict and statutory provisions for the implementation in the informative aspect of the democratic form of governance.
- 6.4.2 The Authority has appointed Deputy Director (EER) and Accounts Officer as the Public Information Officers for replying to queries received under RTI Act pertaining to technical matters and establishment /account matters, respectively. The Secretary of the Authority acts as the Appellate Officer in both types of cases.
- 6.4.3 Authority received twenty-five applications for seeking information under the Act and all are compiled forthwith. Similarly, 2 appeals also disposed of against information received from Public Information Officer.

Chapter 7

ACCOUNTS AND AUDIT

- 7.1 As per Section 19 (4) of the MWRRA Act 2005, the accounts of the Authority as certified by the Accountant General or any other person appointed by him in this behalf; together with the audit report is forwarded annually to the State Government. The State Government causes the audit report to be laid before the State Legislature within a period of six months from the date of its receipt.
- 7.2 The Audit Report for the FY 2015-16 was laid before the State Legislature on dated 7 April 2017. The accounts of the Authority for 2016-17 have been audited by the Chartered Accountant in the month of June 2017 and also by the Comptroller & Auditor General of India in the month of August 2017. The Audit Report as received & compliance /replies were sent to WRD on 12 January 2018 for the Government approval. The Government approved the same on dated 8 March 2018.
- 7.3 As per Section 17 of the MWRRAAct 2005, the State Government is required to provide grants and advances to the Authority to enable it to perform its assigned duties. The Authority prepares a budget for each financial year showing estimated receipts & expenditure and forwarding it to the State Government. The budget estimates, revised estimate, actual expenditure for 2017-18, and budget estimate for 2018-19 are shown below:

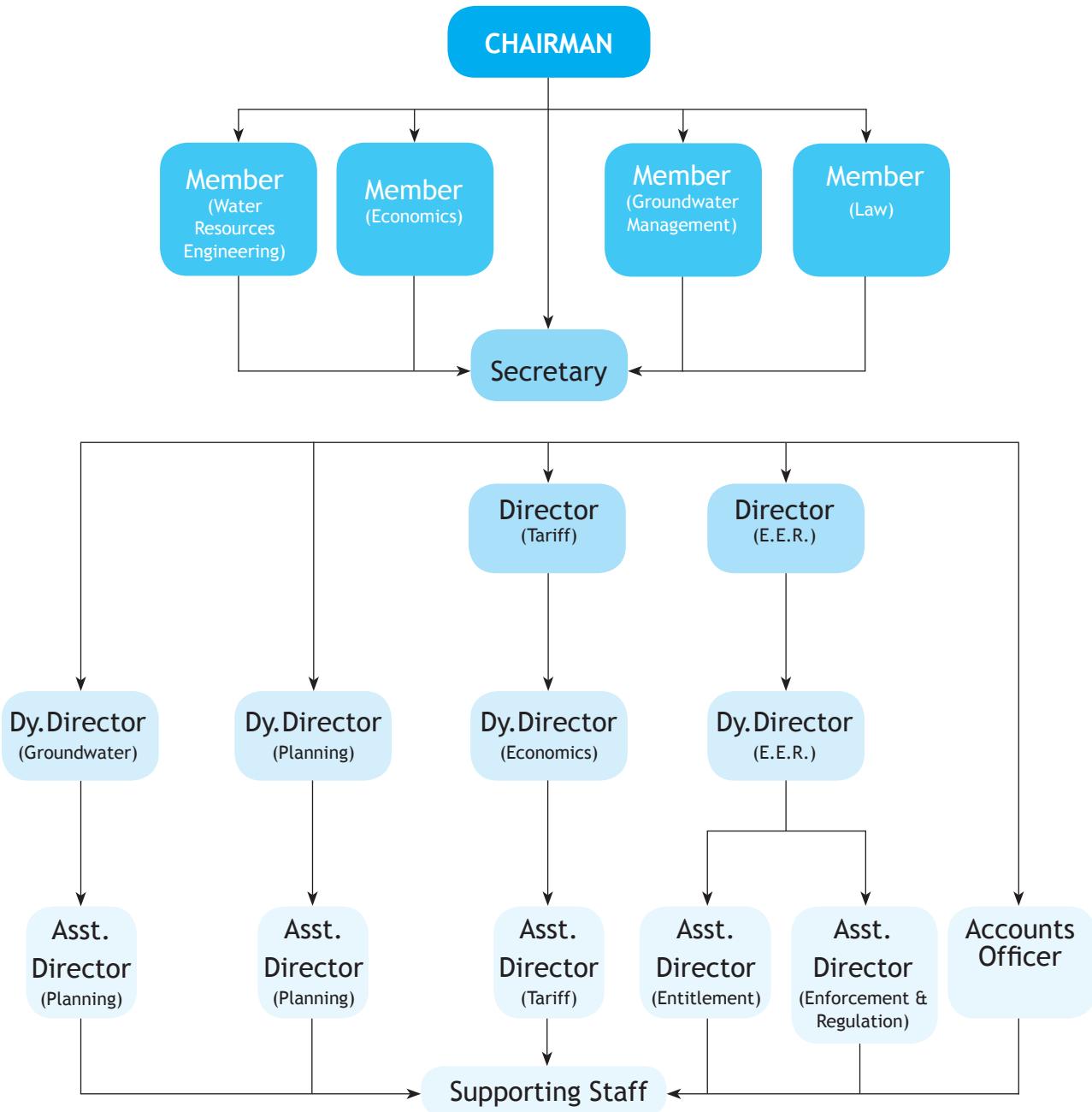
(in Rs. lakhs)

Year	Budget Estimate 2017-18	Revised Estimate 2017-18	Actual Expenditure 2017-18	Budget Estimate 2018-19
Plan (Under Head of Account 2701 B 073)	322.30	416.24	416.24	351.25
Non-plan	-	-	-	-
Total	322.30	416.24	416.24	351.25

Annexure 1

(Ref: Para 1.3.1)

ORGANIZATIONAL CHART

Annexure 2

(Ref: Para 2.1.2)

REGION-WISE DISTRIBUTION OF PROJECTS UNDER ‘ENTITLEMENT PROGRAMME’

(Figures in brackets refer to the number of WUAs under Entitlement Programme)

(I) Konkan Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Kal-Amba (24)
2	Medium	0	
3	Minor	26	Raitale (1); Deocope (1); Awasare (1); Bhilawale (1); Dongaste (1); Jamburde (1); Kharade (1); Kondgaon (1); Shrigaon (1); Thakurwadi (1); Unhere (1); Usgaon (1); Usran (1); Velholi (1); Varandha (1); Shirwali (1); Kalwande (1); Vhel (1); Tithwali (1); Shirgaon (1); Nileli (1); Oras (1); Harkul (1); Shirwal (1); Madkhol (1); Amboli (1).

(II) Nashik Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	4	Mula (303); Ozarkhed (1); Palkhed (1); Hatnur (56).
2	Medium	3	Ghatsilpargaon (6); Waghad (24); Panzara (15).
3	Minor	24	Bhalwani (1); Tikhel (1); Mohri (1); Ekalhare (1); Ramshej (1); Amboli (1); KhadakOzar (2); Chougaon (1); Kothare (1); Nimgul (1); Mitgaon (1); Hatgaon (1); Shewaga (2); Badrakha (1); Galan (1); Kankaraj (1); Velhale (1); Khaparkheda (1); Kondawal (1); Budaki (1); Ambebara (1); Dudhakheda (1); Khadkuna (1); Khekada (1).

(III) Pune Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	5	Kukadi (117); Ghod (54); Neera LBC (58); Neera RBC (68); Khadakwasla (25).
2	Medium	2	Krishna Canal (5); Mangi (8).
3	Minor	44	Diwale (1); Pilanwadi (1); Kankatrewadi (1); Satewadi(1); Shiraswadi (1); Hiware (1); Nandwal (1); Dhakani (1); Banganga (3); Tambave (2); Shirsuphal (1); Wafgaon(1); AlegaonPaga (1); Pimpoli (1); Walen (1); Mahur (1); Hingangaon (1); Mayani (1); Pingali (3); Shendhri (1); Manapadale (1); Benikre (1); Atpadi (2); Dighanchi (1); Siddhanath (1); Dudhebhavi (1); Kuchi (1); Lingnur (1); Anjani (1); Shegaon (1); Kadegaon (1); Kandalgaon (1); Karanjivane (1); Hanjagi (1); Shirvalwadi (2); Chare (1); Kalambwadi (1); Mamdapur (1); Pathari (2); Walwad (1); Padvalkarwadi (2); Chincholi (2); Hotagi (2); Rampur (1).

(IV) Marathwada Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Lower Manar Project (11).
2	Medium	2	Sukhana (8); Gharni (2).
3	Minor	47	Aundha(1); Kakaddhaba(1); Suregaon(1); Wadad(1); Bothi(1); Mulzara(1); Nichpur(1); Sugaon(1); Akharga(1); Karala(1); Kedarnath(1); Pimprala(1); Parola(1); Kalamnuri(1); Walki(1); Marsul(1); Purjal(1); Keli(1); Ghoddhari(1); Sawana(1); Pardeshwadi(1); Ranjangaon(1); Banoti(1); Bharaj(1); Konad(1); Pimparkheda(1); Charthana(1); Ambegaon(1); Devgaon(1); Kelgaon(1); Mandvi(1); Nakhatwadi(1); Paratwadi(1); Tandulwadi(1); Wadali(1); Belgaon(1); Kambali(1); Golangri(1); Bhutekarwadi(1); Gotala(1); Nagthana(1); Neoli(1); Kasarbalkunda(1); Bagalwadi(1); Harani(12); Yamai(2); Tinraj (1).

(V) Amravati Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	1	Upper Pus (30).
2	Medium	2	Katepurna (32); Koradi (13).
3	Minor	42	Isapur (1); Kanadi (1); Mozari (1); PimpalgaonHande (1); Dastapur (1); Nanduri (1); Khatijapur (2); Saraswati (1); Zari (1); Telhara (1); Andhera (1); Dhamangaon Deshmukh(1); Pimpalgaon Nath (1); Ghoti (1); Anji (1); Eklara (1); Khadakdoh (1); Karanji (1); Dudhana (1); Nignoor (1); Pimpalshenda (1); Tuljapur (1); Dharur (1); Vyaghra (8); Garkhed (1); Titwi (1); Sirputi (1); Koyali (1); Sonkhas (1); Hiwara-lahe (1); Singdoh (1); Asola-Ingole (1); Shekdari (9); Malkhed (6); Satnoor (2); Salai (1); Kolhi (1); Motsawanga(1); Manjara (3); Wai (3); Adol (2); Virdrupa (3).

(VI) Nagpur Region

Sr. No.	Category of project	Nos.	Name of the project
1	Major	3	Lower Wunna (1); Pench (152); Itiadoh (55).
2	Medium	4	Chulband (2); Rengepar (4); Kanholinala (6); Kolar (1).
3	Minor	45	Navegaon Bandh (2); Urkudapar (2); Suwarndhara (1); Zilpa (1); Botezari (1); Khapri (1); Satighat (1); Ukarvahi (1); Aktitol (1); Gumdoh (1); Hari (2); Kawlewada (1); Khurshipar (1); Kotha (1); Khumari (1); Nagthana (B) (1); Pipariya (1); Salegaon (1); Wahi (1); Pangadi (2); Badbadya (1); Dodmazari (1); Saleburdi (1); Amgaon (1); Ambazari (1); AnjiBhorkhedi (1); Kawadi (1); Savangi (1); Umari (1); Ashti (1); Kannamwargram (1); Dongargaon (W) (1); Ankhoda (1); BadadhaTukumba (1); Dhanora (1); Dongargaon (C) (1); Itoli (1); Janla (1); Kusarla (1); Legam (1); Mudza (1); Rajgatta (1); Rudrapur (1); Sondo (1); Yelguer (1).

Annexure 3 (1)

(Ref: Para 2.4.3)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL CREATED AS ON 30 JUNE 2017 COMPARED TO STATE AVERAGE OF 35.11% AS ON 1 APRIL 1994

(Area in '000' ha)

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created upto June 2017 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
1	Mumbai						
2	Thane/Palghar	289.80	173.437	24.046	197.483	68.14	NIL
3	Raigad	188.60	89.253	13.708	102.961	54.59	NIL
4	Ratnagiri	247.00	80.302	12.263	92.565	37.48	NIL
5	Sindhudurg	153.00	64.387	17.250	81.637	53.36	NIL
	Konkan Division	878.40	407.378	67.267	474.645	54.04	0.00
6	Nashik	896.80	394.541	113.559	508.100	56.66	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	274.970	110.672	385.642	52.62	NIL
8	Jalgaon	852.30	445.723	59.568	505.291	59.29	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	654.635	131.958	786.593	66.89	NIL
	Nashik Division	3657.90	1769.869	415.757	2185.626	59.75	0.00
10	Pune	981.50	742.990	96.217	839.207	85.50	NIL
11	Satara	584.60	392.598	90.118	482.716	82.57	NIL
12	Sangli	592.80	476.211	55.990	532.201	89.78	NIL
13	Solapur	1085.80	808.526	97.049	905.575	83.40	NIL
14	Kolhapur	418.30	636.833	18.352	655.185	156.63	NIL
	Pune Division	3663.00	3057.158	357.726	3414.884	93.23	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5234.404	840.750	6075.154	74.09	0.00
15	Aurangabad	702.00	234.262	102.874	337.136	48.03	NIL
16	Jalna	609.20	170.091	79.844	249.935	41.03	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	492.667	25.271	517.938	60.94	NIL
18	Beed	828.60	327.982	118.169	446.151	53.84	NIL
19	Nanded	728.30	367.619	34.655	402.274	55.23	NIL
20	Osmanabad	536.10	220.190	73.448	293.638	54.77	NIL
21	Latur	501.80	183.918	61.347	245.265	48.88	NIL
	Marathwada Division	4755.90	1996.729	495.608	2492.337	52.41	0.00

(Area in '000' ha)

Sr. No.	District	Net sown area	Potential created upto June 2017 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
22	Buldhana	701.50	163.575	37.017	200.592	28.59	45.69
23	Akola/Washim	827.10	191.638	33.145	224.783	27.18	65.60
24	Amravati	751.10	164.326	29.411	193.737	25.79	69.96
25	Yavatmal	857.90	303.430	31.272	334.702	39.01	NIL
	Amravati Division	3137.60	822.969	130.845	953.814	30.40	181.24
26	Wardha	381.00	162.440	15.038	177.478	46.58	NIL
27	Nagpur	554.00	246.618	52.352	298.970	53.97	NIL
28	Bhandara/ Gondia	371.30	373.983	131.318	505.301	136.09	NIL
29	Chandrapur	474.40	206.675	83.588	290.263	61.19	NIL
30	Gadchiroli	188.50	56.815	46.526	103.341	54.82	NIL
	Nagpur Division	1969.20	1046.530	328.822	1375.352	69.84	0.00
	Vidarbha	5106.80	1869.499	459.667	2329.166	45.61	181.24
	Maharashtra	18062.00	9100.632	1796.025	10896.657	60.33	181.24

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

Above information received from WRD Mantralaya, Mumbai vide letter no. मजनि-२०१८/
प्रक्र-१८३/ निवसं-१ dated 10 January, 2019

Annexure 3 (2)

(Ref: Para 2.4.3)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL CREATED AS ON 30 JUNE 2016 COMPARED TO STATE AVERAGE OF 35.11% AS ON 1 APRIL 1994

(Area in '000' ha)

Sr.	District	Net sown area	Potential created upto June 2016 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
1	Mumbai						
2	Thane/Palghar	289.80	169.242	21.968	191.210	65.98	NIL
3	Raigad	188.60	89.253	11.616	100.869	53.48	NIL
4	Ratnagiri	247.00	80.302	12.113	92.415	37.42	NIL
5	Sindhudurg	153.00	61.588	17.052	78.640	51.40	NIL
	Konkan Division	878.40	400.384	62.749	463.133	52.72	0.00
6	Nashik	896.80	394.285	110.702	504.987	56.31	NIL
7	Dhule/ Nandurbar	732.90	273.093	108.624	381.717	52.08	NIL
8	Jalgaon	852.30	445.726	56.419	502.145	58.92	NIL
9	Ahmednagar	1175.90	654.044	129.853	783.897	66.66	NIL
	Nashik Division	3657.90	1767.147	405.598	2172.745	59.40	0.00
10	Pune	981.50	737.140	92.112	829.252	84.49	NIL
11	Satara	584.60	382.754	85.926	468.680	80.17	NIL
12	Sangli	592.80	464.571	53.016	517.587	87.31	NIL
13	Solapur	1085.80	804.65	93.476	898.126	82.72	NIL
14	Kolhapur	418.30	619.445	18.256	637.701	152.45	NIL
	Pune Division	3663.00	3008.559	342.786	3351.345	91.49	0.00
	Rest of Maharashtra	8199.30	5176.090	811.133	5987.223	73.02	0.00
15	Aurangabad	702.00	233.466	101.147	334.613	47.67	NIL
16	Jalna	609.20	169.807	78.160	247.967	40.70	NIL
17	Parbhani/ Hingoli	849.90	476.912	23.603	500.515	58.89	NIL
18	Beed	828.60	328.991	110.315	439.306	53.02	NIL
19	Nanded	728.30	366.589	33.420	400.009	54.92	NIL
20	Osmanabad	536.10	220.179	72.653	292.832	54.62	NIL
21	Latur	501.80	182.858	60.238	243.096	48.44	NIL

(Area in '000' ha)

Sr.	District	Net sown area	Potential created upto June 2016 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE
			S.S.	L.S.	Total		
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8
	Marathwada Division	4755.90	1978.802	479.536	2458.338	51.69	0.00
22	Buldhana	701.50	160.124	32.140	192.264	27.41	54.02
23	Akola/Washim	827.10	189.426	32.457	221.883	26.83	68.49
24	Amravati	751.10	164.326	29.065	193.391	25.75	70.31
25	Yavatmal	857.90	298.306	31.167	329.473	38.40	NIL
	Amravati Division	3137.60	812.181	124.829	937.010	29.86	192.82
26	Wardha	381.00	155.904	13.977	169.881	44.59	NIL
27	Nagpur	554.00	244.861	49.551	294.412	53.14	NIL
28	Bhandara/Gondia	371.30	362.143	129.673	491.816	132.46	NIL
29	Chandrapur	474.40	189.526	81.170	270.696	57.06	NIL
30	Gadchiroli	188.50	56.815	44.922	101.737	53.97	NIL
	Nagpur Division	1969.20	1009.249	319.293	1328.542	67.47	0.00
	Vidarbha	5106.80	1821.430	444.122	2265.552	44.36	192.82
	Maharashtra	18062.00	8976.322	1734.791	10711.113	59.30	192.82

Irrigation Backlog (col. 8) = (35.11 - col. 7) x net sown area / 100

Above information received from WRD, Mantralaya, Mumbai vide letter no. मजनि-२०१७/प्रक्र-२९१/ निवसं-१ dated 02 July 2018.

Annexure 3 (3)

(Ref: Para 2.4.6)

DISTRICT-WISE BACKLOG OF POTENTIAL AS ON 30 JUNE 2017 COMPARED TO STATE AVERAGE OF 60.33%

This Annexure is given in pursuant to Section 20 (1)(b) of MWRRA Act. As per Hon'ble Governor's directives, presently the backlog based on the state average of 1994 i.e. 35.11% is being liquidated and not based on the state average of the latest year (June 2017) i.e. 60.33%.

(Area in '000' ha and Amount in Rs crore)

Sr.	District	Net sown area	Potential created in June 2017 in SRE			Percentage of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog Amount @ Rs. 1,50,823 per ha SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9
1	Mumbai							
2	Mumbai Sub-urban							
3	Thane	148.43	66.573	12.891	79.464	53.54	10.08	152.03
4	Palghar	141.37	106.864	11.155	118.019	83.48	NIL	0.0
5	Raigad	188.60	89.253	13.708	102.961	54.59	10.82	163.190
6	Ratnagiri	247.00	80.302	12.263	92.565	37.48	56.45	851.390
7	Sindhudurg	153.00	64.387	17.250	81.637	53.36	10.67	160.93
	Konkan Division	878.40	407.378	67.267	474.645	54.04	88.02	1327.54
8	Nashik	896.80	394.541	113.559	508.100	56.66	32.93	496.66
9	Dhule	446.81	158.837	64.350	223.187	49.95	46.37	699.37
10	Nandurbar	286.09	116.133	46.332	162.455	56.78	10.14	152.93
11	Jalgaon	852.30	445.723	59.568	505.291	59.29	8.89	134.08
12	Ahmednagar	1175.90	654.635	131.958	786.593	66.89	NIL	0.0
	Nashik Division	3657.90	1769.869	415.757	2185.626	59.75	98.33	1483.04
13	Pune	981.50	742.990	96.217	839.207	85.50	NIL	0.0
14	Satara	584.60	392.598	90.118	482.716	82.57	NIL	0.0
15	Sangli	592.80	476.211	55.990	532.201	89.78	NIL	0.0
16	Solapur	1085.80	808.526	97.049	905.575	83.40	NIL	0.0
17	Kolhapur	418.30	636.833	18.352	655.185	156.63	NIL	0.0
	Pune Division	3663.00	3057.158	357.726	3414.884	93.23	0.00	0.0
	Rest of Maharashtra	8199.30	5234.404	840.750	6075.154	74.09	186.35	2810.58

(Area in '000' ha and Amount in Rs crore)

Sr.	District	Net sown area	Potential created in June 2017 in SRE			Percent-age of created Potential w.r.t. col 3	Irrigation Backlog in SRE	Backlog Amount @ Rs. 1,50,823 per ha SRE
			S.S.	L.S.	Total			
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9
18	Aurangabad	702.00	234.262	102.874	337.136	48.03	86.37	1302.66
19	Jalana	609.20	170.091	79.844	249.935	41.03	117.59	1773.52
20	Parbhani	502.60	392.376	13.536	405.912	80.76	NIL	0.0
21	Hingoli	347.30	100.291	11.735	112.026	32.26	97.50	1470.52
22	Beed	828.60	327.982	118.169	446.151	53.84	53.74	810.52
23	Nanded	728.30	367.619	34.655	402.274	55.23	37.10	559.55
24	Osmanabad	536.10	220.190	73.448	293.638	54.77	29.79	449.30
25	Latur	501.80	183.918	61.347	245.265	48.88	57.47	866.78
	Marathwada Division	4755.90	1996.729	495.608	2492.337	52.41	479.556	7232.85
26	Buldhana	701.50	163.575	37.017	200.592	28.59	222.62	3357.62
27	Akola	435.00	94.678	12.139	106.817	24.56	155.61	2346.96
28	Washim	392.10	96.959	21.006	117.965	30.09	118.59	1788.61
29	Amravati	751.10	164.326	29.411	193.737	25.79	259.40	3912.35
30	Yavatmal	857.90	303.430	31.272	334.702	39.01	182.86	2757.95
	Amravati Division	3137.60	822.969	130.845	953.814	30.40	939.08	14163.49
31	Wardha	381.00	162.440	15.038	177.478	46.58	52.38	790.01
32	Nagpur	554.00	246.618	52.352	298.970	53.97	35.25	531.65
33	Bhandara	180.49	237.524	55.814	293.338	162.52	NIL	0.0
34	Gondia	190.81	136.459	75.504	211.963	111.09	NIL	0.0
35	Chandrapur	474.40	206.675	83.588	290.263	61.19	NIL	0.0
36	Gadchiroli	188.50	56.815	46.526	103.341	54.82	10.38	156.55
	Nagpur Division	1969.20	1046.530	328.822	1375.352	69.84	98.01	1478.21
	Vidarbha	5106.80	1869.499	459.667	2329.166	45.61	1037.09	15641.70
	Maharashtra State	18062.00	9100.632	1796.025	10896.657	60.33	1703.00	25685.13

Irrigation Backlog (col. 8) = (60.33 - col.7) x net sown area / 100

Above information received from WRD, Mantralaya, Mumbai vide letter no. मजनि-२०१८/प्रक्र-१८३/निवसं-१ dated 10 January 2019.

Annexure 4 (1)

(Ref: Para 2.4.7)

DISTRICT-WISE EXPENDITURE INCURRED IN IRRIGATION SECTOR 2016 - 17

(as on March 2017)

(in Rs. crore)

Sr. No.	District	Expenditure incurred
	MKVDC, Pune	
	Rest of Maharashtra (RoM)	
1	Pune	85.23
2	Satara	270.77
3	Sangli	235.80
4	Solapur	96.98
5	Kolhapur	44.17
6	Ahmednagar (Partly)	14.21
	Land Acquisition & Court Matters	25.91
	Balance Work (RoM)	22.78
	Bulk Provision (Survey)	0.18
	RRR (RoM)	0.64
	Land Acquisition Rehabilitation Lok Adalat	29.16
	Payment	263.56
	Total Rest of Maharashtra	1089.39
	Marathwada	
7	Osmanabad (Partly)	0.96
8	Beed (Partly)	5.58
	Land Acquisition & Court Matters	66.11
	Balance Work (Marathwada)	11.78
	Bulk Provision	0.00
	Land Acquisition Rehabilitation Lok Adalat	2.19
	Payment	7.89
	Total Marathwada	94.51
	Total MKVDC, Pune	1183.90
	GMIDC, Aurangabad	
	Marathwada	
9	Aurangabad	81.02
10	Jalna	316.18
11	Parbhani	23.13
12	Hingoli	3.98
13	Nanded	271.78
14	Latur	56.94
	Beed (Partly)	47.25

(in Rs. crore)

Sr. No.	District	Expenditure incurred
	Osmanabad (Partly)	135.13
	Godavari Khore Master Plan	1.75
	Land Acquisition & Court Matters	109.40
	Balance Work (Marathwada)	45.39
	Bulk Provision (Survey)	0.03
	RRR (Marathwada)	3.64
	Extension and Improvement	1.64
	Principal Secretary lump sum provision	20.74
	Total Marathwada	1118.01
	Rest of Maharashtra	
	Ahmednagar (Partly)	89.42
15	Nashik (Partly)	330.65
	Godavari Khore Master Plan	2.51
	Land Acquisition & Court Matters	10.41
	Balance Work (RoM)	6.81
	Bulk Provision (Survey)	1.25
	Pay (Kalva, Thane)	1.15
	Tribal (CADA, Nashik)	0.00
	Extension and Improvement	60.93
	Principal Secretary lump sum provision	8.54
	Total Rest of Maharashtra	511.67
	Total GMIDC, Aurangabad	1629.67
	VIDC, Nagpur	
	Nagpur Region	
16	Nagpur	179.19
17	Bhandara	314.61
18	Gondia	46.21
19	Chandrapur	412.30
20	Gadchiroli	53.55
21	Wardha	430.86
	Extension & Improvement	24.36
	Land Acquisition & Court Matters	12.65
	Balance Payments (Nagpur Region)	0.67
	Bulk Provision (Malgujari Tanks)	2.56
	Investigation Work	
	RRR	0.20
	Godavari Khore Master Plan	2.00
	Total Nagpur Region	1479.16
	Amravati Region	
22	Amravati	583.12

(in Rs. crore)

Sr. No.	District	Expenditure incurred
23	Akola	293.32
24	Washim	197.74
25	Buldhana	854.19
26	Yavatmal	329.50
	Extension & Improvement	0.00
	Land Acquisition & Court Matters	40.92
	Balance Payments	6.08
	RRR (Amravati Region)	2.42
	Godawari Khore Master Plan	1.77
	Total Amravati Region	2309.05
	Tribal Sub-plan	10.91
	Investigation Work 4701	20.06
	Total VIDC, Nagpur	3819.18
	TIDC, Jalgaon	
27	Jalgaon	175.67
28	Dhule	53.63
29	Nandurbar	25.47
	Nashik (Partly)	16.73
	Bulk Provision (NPV)	0.00
	Land Acquisition & Court Matters	55.90
	Balance Work	39.24
	Survey	9.71
	RRR	0.48
	Extension & Improvement	17.52
	Tribal Sub-plan	5.18
	Tribal Sub-plan (Government)	0.00
	Received from VIDC	76.02
	Payment	57.04
	Secretary lump sum provision	4.22
	Total TIDC, Jalgaon	536.81
	KIDC	
30	Thane	25.38
31	Raigad	16.59
32	Ratnagiri	98.75
33	Sindhudurg	207.68
	Nashik (Partly)	2.11
	Bulk Provision	0.00
	Balance Work	0.00
	Bulk Provision (Survey)	0.00
	Land Acquisition & Court Matters	0.00

(in Rs. crore)

Sr. No.	District	Expenditure incurred
	Payment	86.85
	Tribal Sub-plan (Government)	0.00
	Total KIDC, Thane	437.35
	Maharashtra State	7606.92

Above information received as per WRD, Mantralaya, Mumbai's letter no. मजनि-२०१८/
प्रक्र-१८३ /निवसं-१ dated 10 January 2019.

Annexure 4 (2)

(Ref: Para 2.4.7)

FUNDS RELEASED AND EXPENDITURE INCURRED IN 2016-17 (UP TO MARCH 2017)

(In Rs. crore)

Division	Opening Balance	Funds released by Government during 2016 -2017			Funds received from other sources	Total Available Funds (2+5+6)	Total Expenditure	Balance (7-8)
		Plan	Non-Plan Salaries	Total (3+4)				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Vidarbha								
VIDC	2385.09	3606.06	209.95	3816.01	0.00	6201.10	3819.18	2381.92
Total	2385.09	3606.06	209.95	3816.01	0.00	6201.10	3819.18	2381.92
Marathwada								
MKVDC	53.16	50.57	7.89	58.46	0.0	111.62	94.51	17.11
GMIDC	368.46	1087.48	125.79	1213.27	7.76	1589.49	1118.01	471.48
Total	421.62	1138.05	133.68	1271.73	7.76	1701.11	1212.52	488.59
Rest of Maharashtra								
MKVDC	279.46	987.74	263.56	1251.30	0	1530.76	1089.39	441.37
GMIDC	237.52	408.34	41.07	449.41	0	686.93	511.67	175.26
TIDC	387.54	767.94	59.13	827.07	78.00	1292.61	536.81	755.80
KIDC	206.10	457.76	93.42	551.18	6.19	763.47	437.35	326.12
Total	1110.62	2621.78	457.18	3078.96	84.19	4273.77	2575.22	1698.55
TOTAL MAHARASHTRA	3917.32	7365.89	800.81	8166.70	91.95	12175.98	7606.92	4569.06

Above information received as per WRD, Mantralaya, Mumbai's letter no. मजनि-२०१८/प्रक्र-१८३/
निवसं-१ dated 10 January 2019.

Maharashtra Water Resources Regulatory Authority

9th and 11th Floor, Centre-1, World Trade Centre, Cuffe Parade,
Mumbai - 400 005; Tel.: 2215 2019

Email: mwrra@mwrra.in; Website: www.mwrra.org